

Verksamhetsplan 2020

Östermalms stadsdelsnämnd

stockholm.se

Handläggare
Carolina Bjurling &
Roger Mellroth
Telefon: 08-508 10 052

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2020 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsplan för 2020 inklusive budget och tillhörande bilagor samt överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär omslutningsförändringar om 90 mnkr.
3. Nämnden begär för klimatinvesteringar 5 mnkr.
4. Nämnden begär för trygghetsinvesteringar 0,5 mnkr.
5. Nämnden begär för investeringar i maskiner och inventarier 8 mnkr.
6. Nämnden begär för aktivitetscentra 1,0 mnkr.
7. Nämnden begär för tryggt mottagande 1,8 mnkr.
8. Föreslagna resultatenheter samt internpriser för 2020 fastställs.

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Östermalms stadsdelsnämnd

Karlavägen 102, pl 5
115 26 Stockholm
08-508 10 052
08-508 10 000
carolina.bjurling@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	11
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	12
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	15
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	20
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	25
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	34
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	39
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	40
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	41
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	42
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	44
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	48
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	52
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	53
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	54
Uppföljning av ekonomi.....	61
Nämndens ekonomiska förutsättningar	61
Investeringar	65
Resultatenheter	65
Budgetjusteringar	66
Omslutningsförändringar.....	67
Medel för lokaländamål.....	67
Särskilda redovisningar	68
Agenda 2030	68
Systematiskt kvalitetsarbete.....	70

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomi sd10

Bilaga 2: Ansökan om klimatinvesteringsmedel

Bilaga 3: Ansökan om medel för trygghetskapande åtgärder

Bilaga 4: Ansökan om pengar från kompetensutvecklingssatsningen - kopia

Bilaga 5: Plan för upphandling 2020

Bilaga 6: System för intern kontroll

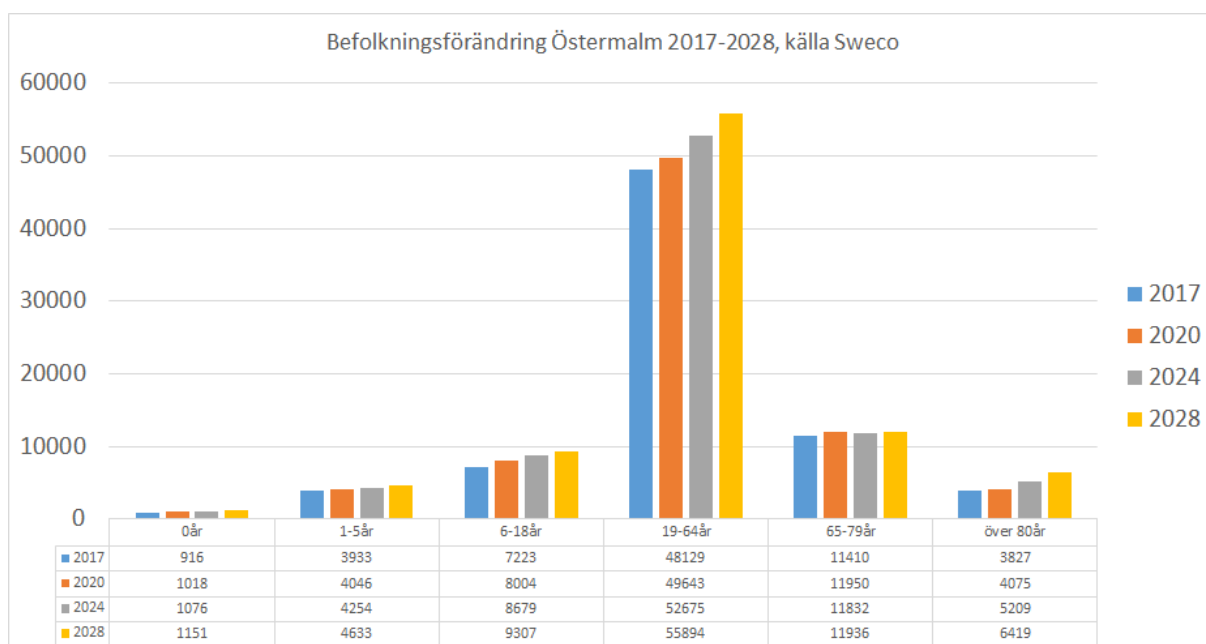
Bilaga 7: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Bilaga 8: Kompetensförsörjningsplan

Inledning

Stadsdelsnämndens uppdrag och ansvarsområden

Östermalm är ett av Stockholms snabbast växande stadsdelsområden, under 2020 är dock ökningstakten lägre. Stadsdelsnämndens uppdrag är att driva verksamheter med service av god kvalitet för de som bor och kommer att bo i stadsdelsområdet, samt att i dialog med invånare och brukare utveckla den service som ges inom olika verksamhetsområden. I stadsdelsområdet bodde det 76 587 personer den sista december 2018. Enligt Swecos befolkningsprognos förväntas antalet stiga till 78 208 invånare under 2019. Diagrammet nedan visar den prognostiserade demografiska utvecklingen fram till 2028, uppdelad på olika åldersspann.

Stadsdelsnämnden ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, äldreomsorg, barn, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, stadsmiljöarbete samt lokalt demokrati- och utvecklingsarbete. Stadsdelsnämnden ansvarar också för viss tillsynsverksamhet samt konsumentvägledning.

Östermalms stadsdelsförvaltning leds av stadsdelsdirektören och förvaltningens ledningsgrupp. Avdelningscheferna är direkt underställda stadsdelsdirektören och ansvariga för verksamhet och budget inom respektive avdelnings ansvarsområde, samt för uppföljning av dessa. Förvaltningen har verksamhetsavdelningar för förskola, socialtjänst och äldreomsorg samt tre avdelningar för verksamhetsstöd och styrning; ekonomi-, HR- och kvalitetsavdelning. Stadsdelsdirektören har därutöver en stab som arbetar med kommunikation, trygghet och säkerhet samt ett kansli som sköter det nämndadministrativa arbetet. Nämnden har dessutom en gemensam parkmiljöavdelning med Norrmalm och Kungsholmen, vars organisatoriska placering är på Norrmalm.

Nämnden har även samorganiserad verksamhet med Norrmalm och Kungsholmen gällande

ensamkommande barn, försörjningsstöd, samhällsvägledning, ungdomsmottagning, handläggning av ansökningar om alkoholservingstillstånd och tillsyn av alkohol- och tobaksförsäljning. Budget- och skuldrådgivningen är gemensam för hela innerstan (inklusive Södermalm), liksom personligt ombudsverksamheten och Relationsvåldscentrum.

Verksamhetsplanens innehåll och disposition

Verksamhetsplanen för Östermalms stadsdelsnämnd anger inriktningen för nämndens verksamhet under 2020. Den utgår från kommunfullmäktiges budget för 2020 och dess tre inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

En sammanfattning av nämndens bidrag till respektive inriktningsmål, samt särskilda prioriteringar för året, ges under respektive inriktningsmål. Till inriktningsmålen har kommunfullmäktige beslutat om verksamhetsområdesmål. Det arbete som planeras för att bidra till fullmäktiges mål beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har utifrån fullmäktiges mål även formulerat egna mål. Nämnden anger årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer och har även utformat egna indikatorer för att följa upp nämndens mål och aktiviteter.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

- Höjd förskolepeng med 0,9 procent.
- Höjd ersättning inom vård- och omsorgsboende, äldreomsorgen, med 2,7 procent.
- Höjd ersättning inom hemtjänsten med 2,5 procent.
- Höjd ersättning inom dagverksamhet för äldre med 2,5 procent.
- Höjd ersättning inom gruppboende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning med 1,4 procent.
- Ökade anslag till individ och familjeomsorgen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings förslag till budget för år 2020 är netto 1 471,6 mnkr, vilket är en ökning med 3 procent eller 43,3 mnkr jämfört med föregående år. Investeringsbudgeten är 14,7 mnkr. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Det har också varit att, utifrån givna budgetramar, arbeta för högsta möjliga kvalitet. Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Inom budgetramen ska nämnden bedriva verksamhet och vid behov göra omprioriteringar. De administrativa processerna ska stödja och underlätta för kärnverksamheterna och bidra till en effektiv styrning.

Nämndens prioriteringar 2020 - utifrån direktiv för samtliga nämnder och bolag Styrning, uppföljning och samverkan för effektiv verksamhet

Nämnden strävar efter att arbeta kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. Nämnden arbetar för att ha en budget i balans och för att prognossäkerheten ska vara fortsatt god. Budgetavvikelser som uppstår under året, bedöms löpande och åtgärder vidtas vid behov för att hålla budget. Konsulttjänster används restriktivt och med beaktande av kostnadseffektivitet. Nämnden arbetar även för en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning, för att frigöra lokaler för annan användning, annan förhyrning eller

avveckling. Nämnden arbetar för att vidareutveckla sin innovationsförmåga, tar del av och sprider systematiskt goda exempel på effektiva arbetssätt. Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska bemötas respektfullt och behandlas likvärdigt. Arbetet med synpunkter och klagomål ska vidareutvecklas under året, med fokus på att förbättra återkopplingen.

Nämnden beaktar och implementerar de styrdokument kommunfullmäktige har antagit i verksamhetsplanering och uppföljning. Det innebär bland annat att nämnden säkerställer att barns rättigheter synliggörs vid beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten. Det innebär också att nämnden tillämpar ett funktionshinderperspektiv för att säkerställa att alla, oavsett funktionsförmåga, får tillgång till samhällsliv och stöd, skydd och service på lika villkor. Nämnden fortsätter även arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i analys, beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska vilket innebär att dessa grupper har flera särskilda rättigheter. Nämnden samverkar med resten av staden utifrån det uppdrag som framgår av stadens riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter samt strategi för romsk inkludering. Under 2020 kommer nämndens verksamheter erbjudas utbildning om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken.

Innovation och strategiska digitaliseringsfrågor

Medverkan i det stadsgemensamma projektet Modernisering av sociala system är högt prioriterat för hela socialtjänsten och äldreomsorgen. Dagens sociala system ska bytas ut och de nya digitala stöden ska vara anpassade till stadens olika verksamheter och behov. Det centrala projektet ska, tillsammans med berörda verksamheter, utforska om några av de arbetsmoment som görs idag bör och kan göras på ett annat sätt i framtiden. För att införandet och de förändringar det innebär ska lyckas behöver alla berörda verksamheter vara involverade. De nyckelroller som varje förvaltning behöver utse har tillsatts. Införandet utgår från införandeordningen vilket innebär att förvaltningen på samma gång kommer att ha enheter som befinner sig i olika faser av införandet. Vissa kommer att förbereda sig medan andra ska övergå till nya digitala stöd under året. Förvaltningen räknar därför med att förberedelser och utbildning kommer att ta tid och resurser i anspråk från alla berörda verksamheter redan under 2020.

Äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen kommer att arbeta vidare med att införa välfärdsteknik för att skapa trygghet, ökad aktivering och förbättrad kommunikation. Under 2020 kommer äldreomsorgen att inleda samarbete med Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsförvaltning och Verklighetslabb Stureby. Verklighetslabbet är en så kallad testbädd där forskare, innovatörer, äldre, anhöriga, studenter och personal testar och validerar produkter, arbetssätt och tjänster som kan bidra till att utveckla framtidens äldreomsorg.

Samverkan för bostadsförsörjning och hållbar stadsutveckling

Nämnden samverkar med andra nämnder kring bostadsförsörjningen genom att delta i stadsbyggnadsnämndens, exploateringsnämndens och trafiknämndens arbete med utvecklingen av stadsdelsområdet i allmänhet och Norra Djurgårdsstaden i synnerhet. I detta arbete framförs nämndens behov av förskola, specialbostäder, äldreomsorg, idrottsplatser, parker och grönområden tidigt i stadsplaneringen. Nämnden framför även sitt behov av verksamheter i stadsutvecklingen genom att besvara de detaljplaneremisser som rör stadsdelsområdet och bidrar i stadens intensifierade arbete med att få fram fler bostäder för

grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för. Under samordning av äldrenämnden bidrar nämnden årligen till ett gemensamt förslag för att klara behovet av vård- och omsorgsboenden. Socialnämnden samordnar på samma sätt stadsdelsnämndernas gemensamma arbete med att årligen ta fram en plan för att klara behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL.

Nämnden bidrar i arbetet med att inom ramen för SAMS samplanera utbyggnaden av nya skol-, idrott- och förskolelokaler. Förvaltningen samarbetar med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret i flera nätverk. Genom deltagande i styrgruppen Grönare Stockholm, som leds av stadsträdgårdsmästaren, bidrar förvaltningen till samordningen av stadens gröna värden, samt skötsel och förvaltning av dessa.

Nämnden arbetar aktivt för att Norra Djurgårdsstaden ska förbli ett föredöme inom hållbar stadsutveckling. Förvaltningen leder fokusgruppen Leva och bo som arbetar utifrån de mål som finns i Program för hållbar stadsutveckling för Norra Djurgårdsstaden.

Klimat och miljöarbete

Enligt anvisningar från stadsledningskontoret har förvaltningen i verksamhetsplanen arbetat in och redovisat hur nämnden avser bidra till att staden når målen i Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 samt Klimathandlingsplan 2020-2023 och andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet. Förvaltningen har utgått från de remissversioner som nyligen inkommit. Styrdokumenten ska beredas och därefter beslutas i kommunfullmäktige, vilket kan komma att medföra justeringar bland annat avseende texter, mål och indikatorer.

Nämnden har ett genomförandeansvar för ett stort antal etappmål och har utifrån dessa formulerat egna nämndmål och aktiviteter som syftar till att uppfylla miljöprogrammets mål. Nämndmålen har formulerats på ett sådant sätt att de täcker flera etappmål i programmet. Förvaltningen försöker även tydliggöra hur utvecklade arbetsätt avseende samverkan, innovation, inköp och upphandling samt kommunikation kan nyttjas som strategiska verktyg för ökad målluppfyllelse.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för miljömässigt hållbara verksamheter samt parker och grönområden vilka genom en rik biologisk mångfald bidrar till en ökad resiliens i en stad med ett klimat i förändring. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för att finansiera insatser inom energieffektivisering, minskad klimatpåverkan och ökad motståndskraft.

Agenda 2030

FN:s generalförsamling har antagit 17 globala mål som spänner över flera samhällsutmaningar. Fram till år 2030 har världens länder förbundit sig att tillsammans genomföra samhällsförändringar som leder till att uppnå de globala målen - en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Målen redovisas nedan:

Såväl staden som stadsdelsnämnden arbetar redan med hållbarhet i alla tre dimensionerna. Det är därför inte aktuellt att bygga upp en särskild organisation kring Agenda 2030, arbetet integreras istället i befintliga strukturer och processer. Under avsnittet Särskilda redovisningar beskrivs hur nämndens mål hänger samman med de globala målen.

Nämnden samverkar med civilsamhället och näringslivet såväl gällande social som miljömässig hållbarhet. Nämnden ska under kommande år verka för att utöka denna samverkan. Nämnden har sedan ett par år en samordnare för förvaltningens klimat- och miljöarbete, som deltar i ett nätverk tillsammans med övriga stadsdelsnämnder som har miljösamordnare. Nämndens förhoppning är att nätverket under kommande år kan utökas och samordnas från centralt håll, för att öka möjligheterna till lärande och erfarenhetsutbyte.

Ett av målen i Agenda 2030 anger innovation som en nyckel till global, hållbar samhällsutveckling. Förvaltningen arbetar med att öka sin innovationsförmåga. Stöd och vägledning har, och kommer även fortsättningsvis att, inhämtas från stadsledningskontoret och de processledare för innovationsarbete som finns att tillgå där.

Samverkan för en trygg och säker stad

Nämnden utvecklar sitt sociala arbete och preventionsarbetet med utgångspunkt i analys och evidensbaserade metoder. Nämnden fortsätter att samverka med polis, det lokala näringslivet, trafikkontoret, SL, civilsamhället och andra relevanta aktörer för att Östermalms stadsdelsområde ska vara tryggt. Utifrån uppdaterade lägesbilder och trygghetsvandringar genomförs brottspreventiva och trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön.

Under året ska trygghets- och säkerhetsrådet ses över avseende organisation och arbetssätt. Även arbetet med trygghetsvandringar behöver struktureras och systematiseras ytterligare. Arbetet ska framgent även inkludera ett barnperspektiv, jämställdhetsperspektiv och tillgänglighetsperspektiv. Nämnden ansöker om trygghetsmedel för att öka den upplevda tryggheten i parker och grönområden i Hjorthagen, Ekhagen och Kaknäs samt för att byta ut befintliga livräddningsstationer mot en typ som har en skylt med GPS-koordinater för att räddningstjänst lättare ska hitta till platsen.

Även arbetet för att motverka våldsbejakande extremism fortsätter. Nämnden kommer att revidera sin handlingsplan i samband med tertialrapport 1. Revideringen kommer att ske i samråd med den centrala samordnaren för stadens arbete. Arbetet för att upprätthålla och förbättra beredskapen för att hantera oförutsedda extraordinära händelser och bygga motståndskraft fortsätter. De åtgärder som vidtas baseras på årliga risk- och sårbarhetsanalyser.

Nämnden ansvarar för att information som hanteras inom den egna verksamheten skyddas och hanteras på ett säkert sätt. Under året kommer arbetet med informationssäkerhet att intensifieras, dels genom att klassning av informationstillgångar påbörjas, dels genom sammanställning och förankring av rutiner inom förvaltningen.

Samverkan för att fler ska bli självförsörjande och att etablering sker skyndsamt

Tillsammans med Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder erbjuds samhällsvägledning för nyanlända. Målsättningen med samhällsvägledningen är att nyanlända ska bli självständiga och etablera sig i samhället genom arbete, utbildning och ett stadigvarande boende. Drevkarlen, som ligger i Hjorthagen, är ett genomgångsboende för nyanlända. De första hyresgästerna flyttade in i december 2019. För att skapa goda förutsättningar för de nyanlända i Drevkarlen att etablera sig i samhället kommer nära samverkan med SHIS, som är hyresvärd, vara av stor vikt. Bostadsvägledning kommer vara centralt, med tanke på den korta tid som de nyanlända ska bo i Drevkarlen. Nämnden ska även samverka med arbetsmarknadsnämnden i syfte att matcha fler nyanlända i slutet av etableringen mot arbete. Utöver samverkan inom staden ska nämnden under året även utveckla samarbete med representanter för civilsamhället avseende etableringsfrämjande aktiviteter.

I samverkan med arbetsmarknadsnämnden fortsätter nämnden tillhandahålla platser för stockholmsjobb och feriejobb. Feriejobb till ungdomar med funktionsnedsättning eller sociala skäl prioriteras särskilt. Feriejobbarna ska utifrån behov och önskemål matchas till meningsfulla och utvecklande feriearbeten.

Samverkan för ett bättre företagsklimat

Nämnden samverkar med Stockholm Business Region AB och med andra nämnder för att skapa goda förutsättningar för näringslivet. Nämndens arbete för att skapa ett gott företagsklimat och konkurrenskraftigt näringsliv tar sin utgångspunkt i stadens nya näringslivspolicy. Stadsdelsnämndernas roll och ansvar är enligt policyn framförallt att stärka företagarperspektivet i trygghetsarbetet och säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. Under året ska nämnden även utreda möjligheterna att initiera ett pilotprojekt för att göra det möjligt för näringslivet och civilsamhället att bidra till hållbarhetsarbetet inom parkmiljöverksamheten.

Staden som arbetsgivare

Med utgångspunkt i stadens personalpolicy arbetar nämnden för att vara en attraktiv arbetsgivare som kan behålla, utveckla och attrahera kompetenta medarbetare som vill och kan vara med och utveckla verksamheten för att nå uppsatta mål. Nämnden har utarbetat en långsiktig kompetensförsörjningsplan 2018-2022, som har reviderats inför 2020. Nämnden strävar efter att erbjuda trygga arbetsvillkor, kompetensutveckling och en hälsosam arbetsmiljö fri från diskriminering och kränkande särbehandling. Ledarskapet ska präglas av

kommunikation, tillit och mod för att skapa en kultur där medarbetarnas kompetens och engagemang tas tillvara. Det påbörjade utvecklingsarbetet, för att ge cheferna goda förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap som visar uppskattning, ger återkoppling samt främjar ett gott klimat och ett arbetsplatsnära lärande, fortsätter under 2020.

Lokalförsörjning

Med utgångspunkt i stadens fastighets- och lokalpolicy arbetar nämnden för en effektiv lokalhantering. Nämnden verkar för att dess verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna och area- och energieffektiva lokaler med hög grad av flexibilitet. Stadsdelsnämndsområdets höga hyresnivåer kommer fortsatt att innebära en utmaning. Under våren öppnar en kombinerad öppen förskola och parklek i Norra Djurgårdsstaden. I januari sker inflytt till nyrenoverade förvaltningslokaler i Garnisonen.

Inköp och upphandling

Nämnden fortsätter arbetet med att upphandlingar och inköp ska främja valfrihet, kostnadseffektivitet, miljö, klimat och social hållbarhet, i enlighet med stadens program för upphandling och inköp. Under 2020 fortsätter nämndens deltagande i det stadsgemensamma projektet VINST där nämnden ska verka för att införandet av kategoristyrning, gemensamma arbetssätt, processer och systemstöd får effekt i den egna organisationen. Nämnden bidrar med kontaktpersoner i centrala upphandlingar och arbetar för att nämndens egna upphandlingar används som ett medel för att kvalitetsutveckla verksamheterna och driva utvecklingen i ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Nämnden kommer under året att prioritera att det finns tillräcklig kompetens för att kunna kravställa, genomföra och följa upp upphandlingar.

Ärendets beredning

Verksamhetsplanen har utarbetats i samråd med samtliga avdelningar och enheter inom förvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen och genom samverkan på avdelningsnivå. Därutöver har samverkan skett med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor. Ärendet har skickats till Region Stockholm för information.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att skapa förutsättningar för att invånarna ska vara självförsörjande, leva ett självständigt liv och inkluderas i samhället. Nämnden samverkar med arbetsmarknadsnämnden för att möjliggöra vägar till arbete eller studier. Nyanlända erbjuds samhällsvägledning som stöd för deras etablering i samhället, i samarbete med Norrmalm och Kungsholmens stadsdelsnämnder.

I förskolan får varje barn möjlighet att utveckla sina förmågor och sitt kunnande i en god pedagogisk miljö. Nämnden säkerställer att utbildningen når uppställda mål genom ett systematiskt kvalitetsarbete som utgår från de nationella läroplansmålen. Under året fokuserar Östermalms kommunala förskolor gemensamt på barnens behov av fysisk aktivitet och betydelsen den har för deras hälsa och lärande. Alla barn ska omfattas av en strategi för att öka deras fysiska aktivitet och rörelse under varje förskoledag.

Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt ska få det stöd och skydd som de behöver genom socialtjänsten. Samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och polis ska stärkas för att möjliggöra tidiga och förebyggande insatser. Föräldrar erbjuds olika former av föräldrastödsprogram och familjebehandling. Socialtjänsten ska i sitt arbete analysera och beakta barnperspektiv, barnrättsperspektiv och barnets perspektiv i arbetet samt samordna insatser mellan vuxen- och barnhandläggning i aktuella ärenden. Inget barn eller vuxen ska behöva uppleva våld eller annan utsatthet. Nämnden arbetar enligt stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt de förvaltningsövergripande rutiner som tagits fram.

Personer som riskerar hemlöshet kontaktas och erbjuds stöd och rådgivning. Nämnden ska under året, tillsammans med socialnämnden och äldrenämnden, fortsätta att utveckla arbetssätt och utbud för olika målgrupper som riskerar hemlöshet. Personer med funktionsnedsättning ska klara sitt dagliga liv, ha en hållbar boendesituation och en meningsfull sysselsättning. Kvaliteten ska öka bland annat genom metoden kollegial observation.

Stadsdelsområdet ska vara tryggt och säkert att bo och vistas i. Trygghetshöjande insatser genomförs i samverkan med invånare, polis och andra aktörer i civilsamhället. Stockholms befolkning växer, vilket ökar nyttjandet av stadens offentliga rum. Östermalms parker och grönområden ska vara välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla. Det ökande besöksstrycket ställer höga kvalitetskrav på parkskötsel, underhåll, utrustning och tillgänglighet.

Äldre ska kunna leva sitt liv med självbestämmande, respekt och värdighet. Äldreomsorgen ska präglas av kvalitet, gott bemötande, eget inflytande och valfrihet. Arbetet med att implementera Tryggt mottagande i hemmet fortsätter. Det gör även arbetet med att vidareutveckla öppna träfflokaler och aktivitetscentra, för att erbjuda social gemenskap för stadsdelens äldre.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att skapa förutsättningar för den enskilde att försörja sig själv och inkluderas i samhället. Stödet ges i form av individuellt utformade insatser utifrån likabehandlingsprincipen, baserade på utredning och bedömning med hög rättssäkerhet. Människors integritet, förutsättningar och självbestämmande utgör grunden för bemötande och metodik och där barns behov och situation särskilt uppmärksammas. Den enskildes möjligheter till egen försörjning ska möjliggöras genom uppsökande arbete och motiverande förhållningssätt. Verksamhetens arbetssätt vid såväl nybesök som pågående insatser kännetecknas av evidensbaserade metoder och instrument.

Arbetsätt säkerställer att information och blanketter är förståeliga samt att tillgängligheten är god och anpassad efter den enskildes förutsättningar och behov. Digitala arbetsätt för att förenkla och förbättra handläggningen ska utredas tillsammans med socialnämnden i samband med moderniseringen av de sociala systemen. Stadsdelsnämnden ska under året, även det i samverkan med socialnämnden, vidareutveckla arbetet med att minimera felaktiga utbetalningar. När ekonomiskt bistånd har utbetalats ska funktioner inom verksamheten säkerställa att utbetalning har skett på korrekt grund och hantera återbetalning.

Människor är självförsörjande och vägen till arbete är kort

Anledningarna till att den enskilde uppbär ekonomiskt bistånd är flera, såsom arbetslöshet, sjukskrivning eller sociala/medicinska skäl i form av missbruk, psykisk ohälsa och funktionsnedsättning. Insatser för dessa grupper ska prioriteras och utvecklas för att fler ska kunna arbeta och försörja sig själva. Arbetet sker i nära samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och dess olika verksamheter. Personer som ansöker om ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet remitteras till Jobbtorg Stockholm och Jobbtorg resurs. Insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt utrikesfödda, ska utvecklas vidare. För personer som är långt ifrån arbetsmarknaden på grund av socialmedicinska arbetshinder sker ett nära samarbete med bland annat försäkringskassan, arbetsförmedlingen och hälso- och sjukvården för att hitta vägar till annan försörjning.

Förvaltningens arbetsmarknadsteam, AR-teamet, arbetar särskilt med personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, genom att erbjuda till exempel skyddad anställning så kallad OSA. Nämnden erbjuder även kommunala visstidsanställningar, Stockholmsjobb, där det övergripande samordningsansvaret ligger på arbetsmarknadsnämnden.

Nämnden ska verka för samverkan med parter som på olika sätt medverkar till den enskildes möjligheter till egen försörjning såsom Stockholms stads samordningsförbund FINSAM. För personer i utsatt ekonomisk situation med överskuldssättning erbjuds budget- och skuldrådgivning.

Fokusområden 2020

Översyn av organisation och arbetssätt

Förvaltningen ska, utifrån budgetens förutsättningar samt förväntad ökning av antalet som söker ekonomiskt bistånd, göra en genomlysning av försörjningsstödsenhetens organisation och arbetssätt med fokus på att utveckla kvalitet och effektivitet.

Barnrättsperspektiv

Nämnden fortsätter arbeta för att andelen barn som lever i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd ska vara låg, samt för att medarbetarna ska ha kompetens om barnrättsanalys och att stadens stödmaterial ska vara implementerat. Vid utredning och beslut ska särskilt barnets behov, barnets bästa samt barnets perspektiv beaktas och vid behov ska försörjningsstödsenheten samverka med övrig socialtjänst i ärenden där barn är aktuella. Enheten fortsätter även samarbetet med övriga enheter inom socialtjänsten för att hitta varaktigt boende för barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden.

Samhällsvägledning till nyanlända

Målsättningen med samhällsvägledningen är att nyanlända ska bli självständiga och etablera sig i samhället genom arbete, utbildning och ett stadigvarande boende. Drevkarlen, som ligger i Hjorthagen, är ett genomgångsboende för nyanlända. De första hyresgästerna flyttade in i december 2019. För att skapa goda förutsättningar för de nyanlända i Drevkarlen att etablera sig i samhället kommer nära samverka med SHIS, som är hyresvärd, vara av stor vikt. Bostadsvägledning kommer vara centralt, särskilt med tanke på den korta tid som de nyanlända ska bo i Drevkarlen. Nämnden ska även samverka med arbetsmarknadsnämnden i syfte att matcha fler nyanlända i slutet av etableringen mot arbete. Utöver samverka inom staden ska nämnden under året även utveckla samarbete med representanter för civilsamhället avseende etableringsfrämjande aktiviteter.

Feriearbete till prioriterade grupper

Nämnden ska fortsätta att utveckla arbets sätt för att fler ungdomar med funktionsnedsättning eller sociala skäl ska få kännedom om möjligheten att söka feriejobb i stadens regi. Feriejobbarna ska utifrån behov och önskemål matchas till feriearbeten som är arbetslivsförberedande med tydliga arbetsuppgifter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,4 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,4 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,25 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	6 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	200 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	15 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	35	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	130 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.1.1 På Östermalm är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

Beskrivning

Nämnden arbetar med utgångspunkt i Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd, Stadens program mot hemlöshet samt Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad och ska nå målet genom att:

- Ge personer med ekonomiskt bistånd stöd att bli självförsörjande genom individuellt utformade insatser.
- Handläggningen sker med hög rättssäkerhet utifrån likabehandlingsprincipen.
- Barns behov uppmärksammas särskilt.
- Samarbeta med arbetsmarknadsnämnden och andra aktuella huvudmän för att säkerställa målgruppens vägar till arbete eller annan försörjning.
- Erbjuda samhällsvägledning till nyanlända som stöd för deras etablering i samhället.
- Utveckla arbetssätt så att fler ungdomar inom prioriterade grupper får vetskap om samt söker feriejobb.

Förväntat resultat

Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen är fortsatt låg. Handläggningen är rättssäker och arbetssätten är effektiva. Nyanlända som bor inom stadsdelsområdet är inkluderade och delaktiga i samhället. Fler ungdomar med funktionsnedsättning och/eller sociala skäl söker feriejobb i stadens regi.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	100 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utifrån budgetens förutsättningar samt förväntad ökning av antalet som söker ekonomiskt bistånd göra en genomlysning av försörjningsstödsenhetens organisation och arbetssätt med fokus på att utveckla kvalitet och effektivitet.	2020-01-01	2020-12-31
Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända fortsätta att utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i samhälls- och bostadsfrågor	2020-01-01	2020-12-31
Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla arbetssätt för att större andel av feriejobben i stadens regi erbjuds ungdomar inom prioriterade grupper.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att fortsätta utveckla trygghets- och säkerhetsarbetet samt genom att arbeta för att Östermalms parker och grönområden ska vara välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla.

Tryggt och säkert stadsdelsområde

Arbetet för att upprätthålla och förbättra beredskapen för att hantera oförutsedda extraordinära händelser fortsätter. Det förändrade omvärldsläget ställer ökade krav på höjd krisberedskapsförmåga och anpassning till planering för återtagande av det civila försvaret. Verksamhetens robusthet ökas genom åtgärder som baseras på årliga risk- och sårbarhetsanalyser. Även arbetet för att motverka våldsbejakande extremism fortsätter. Nämnden kommer att revidera sin handlingsplan i samband med tertialrapport 1. Revideringen kommer att ske i samråd med den centrala samordnaren för stadens arbete.

Nämnden fortsätter även att utveckla sitt sociala preventionsarbete med utgångspunkt i analys och evidensbaserade metoder. Nämndens förebyggande arbete syftar till att förhindra att ungdomar dras in i kriminella kretsar och sker i samarbete mellan skola, socialtjänst och polis, se mål 1.4. Nämnden arbetar för att stärka vuxennärvaron på stan genom fältassistenter och stöd till och samverkan med föreningen Föräldravandring på Östermalm.

Resultaten från medborgarundersökningen 2019 indikerar att en högre andel östermalmsbor än invånare i staden som helhet upplever såväl staden som stadsdelen som en trygg plats att bo på. Den totala andelen som upplever stadsdelen som trygg att bo i tycks ha minskat något de senaste åren. 2019 uppgav 83 procent av kvinnorna och 78 procent av männen att de upplever stadsdelen som trygg att bo i. Undersökningen riktade sig till ett slumpmässigt urval i åldersgruppen 18-100 år. Tidigare års undersökningar riktade sig till invånare i åldersgruppen 18-79 år, vilket kan tänkas ha inverkat på resultaten. 737 östermalmsbor inbjöds att svara, varav 357 svarade. Det ger en svarsfrekvens på 48 procent. Resultaten från undersökningen har en statistik felmarginal på mer än plus minus fem procentenheter. Det är därför osäkert om det stämmer att en högre andel kvinnor än män upplever stadsdelen som trygg att bo i.

Även andelen som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen i stadsdelsområdet ser ut att ha minskat de senaste åren. Bland de svarande uppgav 62 procent av kvinnorna och 70 procent av männen att de känner sig trygga även på kvällstid. I 2019 års undersökning fanns även frågan: Händer det att du avstår från att gå ut på torg, parker eller gångvägar i din stadsdel för att det känns otryggt? Andelen kvinnor som svarade nej aldrig var 40 procent att jämföra med 62 procent av männen. Oavsett värderingen av stadsdelen som en plats som relativt sett är trygg att bo på, indikerar resultaten att trygghet är en viktig jämställdhetsfråga eftersom upplevd otrygghet begränsar många, och då i synnerhet kvinnors, liv och rörelsefrihet.

Nämndens trygghetsarbete utgår från den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen. Genom samordnade resurser som arbetar utifrån en gemensam lägesbild ökar chansen att nå målen. Fokusområdena i samverkansöverenskommelsen kommer att ses över under året. Förvaltningen samverkar med polisen, lokala fastighetsägare, näringsidkare och civilsamhället samt andra förvaltningar inom staden i trygghetsarbetet. Inventeringar

genomförs som syftar till att identifiera otrygga platser och tillsammans med övriga aktörer ta fram åtgärder för att öka tryggheten. Synpunkter som inkommer från synpunktsportalen, trygghetsvandringar och medborgarförslag analyseras kontinuerligt för att identifiera platser som upplevs som otrygga. Detta används som underlag för att genomföra trygghetshöjande insatser. För att bidra till att stärka den upplevda tryggheten kommer förvaltningen under året att utveckla arbetet med att kommunicera goda exempel på trygghetshöjande åtgärder som genomförs.

Många synpunkter kommer från medborgare som känner otrygghet eller obehag då de upplever att trivselregler i stadsdelsområdets parker inte följs. Det kan till exempel handla om lösspringande hundar eller cykling i park. Förvaltningen kommer därför fortsätta arbetet med att sätta upp dekaler med allmänna trivselregler på papperskorgar i parker och grönområden. Förvaltningen kommer också genomföra en informationsinsats i syfte att förtydliga vilka trivselregler och möjligheter som finns för hundägare i våra parker.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

När Stockholms befolkning växer ökar nyttjandet av stadens offentliga rum och parkerna blir allt mer betydelsefulla för rekreation och livskvalitet. Det ökande trycket på parker och grönområden ställer höga kvalitetskrav på skötsel, underhåll och utrustning. Många av Östermalms parker är redan idag intensivt använda och ska skötas och utvecklas så att de blir långsiktigt hållbara. Detta är en stor utmaning när staden förtätas och andelen parkmark inte växer i motsvarande grad. Nämndens parkplan anger strategier och mål för utveckling av parker och gröna gaturum och är ett styrdokument för de insatser som görs. Parkernas karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. Åtgärder som vidtas syftar till att värna och utveckla de kvaliteter och värdefulla kulturmiljöer som finns. Det ökade besöksstrycket ställer krav på att förvaltningen arbetar med slitstarka material som även är miljömässigt hållbara.

Nämnden utvecklar kontinuerligt fler funktioner i parkerna och arbetar för att möta allmänhetens olika behov och önskemål. Samtidigt tas hänsyn till parkernas kulturhistoriska och ekologiska värden. Nämnden fortsätter att genom medborgardialog öka invånarnas delaktighet och möjlighet att påverka vid utvecklingen av stadsdelsområdets parker.

Medborgardialogen kan vara i form av parkvandringar, parksamråd inför parkutrustningar, enkäter på webb och på plats i parker med olika målgrupper samt genom medborgarförslag.

Från och med april 2020 är Svensk Markservice AB ny parkdriftentreprenör på Östermalm och under våren kommer fokus ligga på att förbereda och introducera den nya entreprenören. Det krävs en ökad samverkan mellan verksamma i alla led, från planerare till parkarbetare, för att skapa en ännu effektivare parkdrift med höjd kvalitet. För att effektivisera skräphanteringen ytterligare ses placeringen av skräpkorgar i parkerna kontinuerligt över och antalet utökas vid behov. Detta sker bland annat utifrån nämndens pågående satsning på digitala, miljösmarta skräpkorgar.

Under sommarhalvåret är besöksstrycket i parker och grönområden som störst. För att förstärka kontrollen av parkskötseln och svara på den ökade mängd synpunkter som inkommer under denna period kommer förvaltningen, liksom tidigare år, att anställa sommarpraktikanter.

Fokusområden 2020**Vidareutvecklat trygghetsarbete**

Under året ska trygghets- och säkerhetsrådet, TSR, ses över avseende mål, syfte och arbetssätt. Även arbetet med de trygghetsvandringar som genomförs i samverkan med lokalpolisen, näringsliv och civilsamhälle behöver struktureras och systematiseras ytterligare. Det gäller såväl processen inför genomförandet som uppföljningen och återkopplingen till alla inblandade. Arbetet ska framgent inkludera ett barnperspektiv, jämställdhetsperspektiv och tillgänglighetsperspektiv.

Trygghetsåtgärder

I syfte att motverka illegala bosättningar i parker och grönområden och öka den upplevda tryggheten i Hjorthagen, Ekhagen och Kaknäs naturområde planerar förvaltningen att genomföra slyröjning för att förbättra siktbarheten. För att förbättra tryggheten längs stadsdelsområdets stränder planeras utbyte av befintliga livräddningsstationer mot en typ som har en skylt med GPS-koordinater för att räddningstjänst lättare ska kunna hitta till platsen. Nämnden ansöker om trygghetsmedel för att genomföra dessa insatser.

Rent, snyggt och trivsamt i parkerna

När staden växer och allt fler använder parkerna som ett grönt vardagsrum behöver alla hjälpas åt för att hålla dem rena, snygga och trivsamma. Under 2020 har idrottsföreningar möjlighet att städa parkerna i samverkan stadsdelsförvaltningen och organisationen Städa Sverige. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med information och kommunikationsinsatser som syftar till att öka engagemanget och det gemensamma ansvarstagandet för parkerna. Under året kommer nämnden samverka med trafiknämnden kring kommunikationsinsatser.

Stärkt samverkan

En stor andel av norra innerstadens gröna miljöer är gatumark och samarbetet mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen är viktigt för att utveckla gröna stråk och stärka sambanden mellan parkerna, minska barriärer och göra nätet av trädplanterade gator mer finmaskigt.

Under året kommer förvaltningen fortsätta ta över driften av nyanlagda grönytor i Norra Djurgårdsstaden från exploateringskontoret. Vid övertagande av skötseln är det viktigt att det finns en heltäckande dokumentation. För att säkerställa detta krävs en fortsatt god samverkan med exploateringskontoret.

Trädvård

Träden utgör en viktig del av staden grönstruktur och fungerar som livsmiljöer för många växter och djur. För att åstadkomma ett trädbestånd med kontinuitet över tid kan det finnas behov av att byta ut gamla träd till nya. För att göra detta krävs det att inmätningar och inventeringar genomförs och att trädvårdsplaner upprättas. Under året kommer en trädvårdsplan för Tessinparken att tas fram. Under året fortsätter även arbetet med att planera, prioritera och genomföra trädvårdsinsatser i parker och grönområden. Till följd av den torra sommaren 2018 har många träd blivit torrskadade eller dött och därför intensifieras arbetet med återplantering av träd under 2020.

Parkupprustningsprojekt

Humlegården firade 400 år 2019. Förvaltningen fortsätter att kontinuerligt rusta denna anrika park. Under året behöver Linnéplanteringen rustas upp med bland annat plantering av nya växter. Förvaltningen kommer även genomföra åtgärder för att göra Humlegården mer rustad för att ta hand om och rena dagvatten samt hantera kraftiga regn.

Upprustning av gångvägar, sittplatser med mera genomförs på innergårdar i Hjorthagen och i parken Balders Hage i Lärkstaden. Ett program för upprustning av Ruddammsparken tas också fram under året. Parken innehåller bland annat en lekplats som har ett stort besöksstryck från flera förskolor i närheten och som behöver rustas. En medborgardialog kommer att genomföras i samband med upprustningen.

För ökad blomsterprakt rustas planteringen vid kyrkan i Gustav Adolfsparken och rosplanteringar i Tessinparken. Under året sätts också nya meddelandetavlor upp i stadsdelsområdet.

Jämställdhet och tillgänglighet

Förvaltningen arbetar aktivt för att alla ska vilja och ha möjlighet att nyttja parkerna. I planeringen finns ett tydligt jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv. Jämställdhetsperspektivet finns med i de remisser som avdelningen svarar på och vid framtagandet av program för olika typer av parkupprustningar. Ett sätt att stärka tillgängligheten är att förbättra informationen. Under 2020 kommer den information som finns på stadens webbplats om i vilken omfattning lekplatser, bad med mera är tillgänglighetsanpassade att förbättras. För ökad tillgänglighet och trivsel i Karlavägens mittstråk ska en genomgripande upprustning av gräs- och grusytor genomföras under året.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	80 %	77 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld		Fastställs 2020	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	87 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.1 Östermalms stadsdelsområde är tryggt och säkert

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Trygghets- och säkerhetsarbetet tar sin utgångspunkt i stadens trygghets- och säkerhetsprogram.
- Samverka med polisen utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen, som utgår från en gemensam lägesbild och prioriterade fokusområden.
- Genomföra trygghetsvandringar som leder till trygghetshöjande åtgärder.
- Vidta åtgärder utifrån årliga risk- och sårbarhetsanalyser.
- Fortsätta arbetet mot våldsbejakande extremism och årligen revidera nämndens handlingsplan.
- Genomföra krisberedskapsövningar utifrån nämndens krisledningsplan.

Förväntat resultat

Trygghets- och säkerhetsrådets mål, syfte och arbetssätt är tydliggjort. Arbetet med trygghetsvandringar är strukturerat, åtgärder vidtas och deltagarna upplever att de får återkoppling. Andelen invånare som känner sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden är fortsatt hög.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel invånare som känner sig trygga i parker och grönområden	77 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Byta ut befintliga livräddningsstationer mot en typ som har en skylt med GPS-koordinater för att räddningstjänst lättare ska kunna hitta till platsen, under förutsättning att medel för trygghetsskapande åtgärder erhålls.	2020-01-01	2020-12-31
Fortsätta sätta upp dekalering med trivselregler på skräpkorgar i parker och grönområden.	2020-01-01	2020-12-31
Framtagande av processbeskrivning för trygghetsvandringar, som inkluderar ett barn-, jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra informationsinsatser för att förtydliga vilka trivselregler och möjligheter som finns för hundägare i våra parker och grönområden.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra trygghetshöjande insatser bland annat slyröjning i Hjorthagen, Ekhagen och Kaknäs naturområde, under förutsättning att medel för trygghetsskapande åtgärder erhålls.	2020-01-01	2020-12-31
Under ledning av kommunstyrelsen planera för att höja den civila beredskapen samt bidra till planeringen och öva för stärkt civilförsvarsförmåga.	2020-01-01	2020-12-31
Översyn av trygghets- och säkerhetsrådets sammansättning och arbetssätt.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Skötsel och utveckling av parker och grönområden utgår från mål och riktlinjer i Östermalms parkplan.
- Parkerna sköts av upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål.
- Analysera inkomna förslag och synpunkter.
- Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån given investeringsbudget.

Förväntat resultat

Uppföljning av entreprenören och medborgarundersökningen visar att kvaliteten på skötseln och renhållningen i Östermalms parker och grönområden ökar jämfört med föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förstärka informationen om i vilken omfattning av lekplatser, bad med flera är tillgänglighetsanpassade på stadens webbplats.	2020-01-01	2020-12-31
Ge idrottsföreningar möjlighet att städa parkerna i samverkan med Östermalms stadsdelsförvaltning och organisationen Städa Sverige.	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram en trädvårdsplan för Tessinparken.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att arbeta för att barnen i Östermalms kommunala förskolor får det stöd de behöver för att lära och utvecklas i en förskola tillgänglig för alla. Varje barn ska nå sin fulla potential i en förskola av hög kvalitet baserad på trygghet och omsorg i en stimulerande miljö. I utbildningen blandas och balanseras olika kunskapsformer för att bilda en meningsskapande helhet för barnen. Ett temainriktat arbetssätt bidrar till att deras lärande blir både mångsidigt och sammanhängande. Enligt skollagen och förskolans läroplan, Lpfö18, ska alla barn ges den ledning och stimulans de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. För de barn som är i behov av särskilt stöd är det av största vikt med tidiga och individanpassade insatser. Barn som riskerar att fara illa uppmärksammas i samarbete med socialtjänsten.

Planeringen av barngrupperna utgår från barnens behov, barngruppens sammansättning, utbildningens innehåll, lokalernas utformning och den pedagogiska kompetensen. Barnen organiseras i mindre grupper under hela dagen, särskilt när barnen möter något nytt eller en aktivitet som kräver koncentration.

Resultatet för Östermalms kommunala förskolors i förskoleundersökningen 2019 är fortsatt mycket goda. Vårdnadshavarnas bedömning av den totala nöjdheten med förskolan nådde 90

procent, vilket var högst i staden. Ett av de högsta resultaten rör förskolornas likabehandling av barnen, med 95 procent nöjda vårdnadshavare. Under 2020 är målsättningen att bibehålla de goda resultaten.

Meningsskapande mötesplatser för ett livslångt lärande

Förskolan är en egen skolform och verksamheten styrs av både stat och kommun. Den statliga styrningen sker genom skollagen och förskolans läroplan, Lpfö 18. I läroplanen betonas att förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen. Den kommunala styrningen sker bland annat genom fullmäktiges mål, Stockholms stads skolprogram och Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad.

Utifrån skollagen och Lpfö18 har Östermalms kommunala förskolor valt att särskilt lyfta fram och förtydliga fem områden i det dagliga arbetet tillsammans med och för barnen. Syftet med det gemensamma pedagogiska ställningstagandet är att dela en grundsyn på barnens rätt till en god, meningsfull och likvärdig utbildning i förskolan. Varje förskola utformar sedan sin egen pedagogiska inriktning och sina arbetssätt utifrån barngrupper och lokala förutsättningar. De fem områdena är:

1. Professionellt ledarskap och aktivt medarbetarskap

Utbildningen i förskolorna bygger på ett professionellt ledarskap och aktivt medarbetarskap där utgångspunkten är goda och tillitsfulla relationer. Vi tar ansvar för den sociala miljön på förskolan och vi är alla viktiga förebilder. Rektorn har det övergripande ansvaret för att utbildningen utgår från förskolans styrdokument. Förskollärarna har ett särskilt ansvar för att leda de målstyrda processerna och ansvara för att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet i utbildningen. Barnskötarna och alla i arbetslaget deltar aktivt i genomförandet och uppföljningen av utbildningen.

Vi är aktiva och stöttande i barnens lek, utforskande och lärande. Genom reflektion utvärderar vi vår praktik för att utveckla den vidare. Vi bemöter varandra med ödmjukhet, respekt och välvilja. Vi har ett lösningsfokuserat förhållningssätt och vi ser varandra som kompetenta kollegor. På så sätt skapar vi tillsammans en lärande organisation med barnens bästa i fokus.

2. Demokratiuppdraget

Förskolans demokratiuppdrag innebär ett aktivt arbete med normer och värden där barnens delaktighet och inflytande är centrala delar. Vi arbetar enligt FN:s barnkonvention med utgångspunkten att barnen är individer med egna rättigheter. Vi efterfrågar barnens synpunkter, lyssnar till deras tankar och förslag och omsätter dessa i utbildningen. Genom pedagogisk dokumentation gör vi barnen delaktiga i sitt lärande och sin utveckling.

Vi tillämpar demokratiska arbetssätt och barnen har inflytande över sin utbildning. Rätten till delaktighet och inflytande innebär även ett ansvar att lyssna på andra och att ibland kompromissa. Vi utgår från människors lika värde och visar varandra respekt och hänsyn. Genom ett normkritiskt och interkulturellt förhållningssätt arbetar vi för allas rättigheter och lika värde. Vi reflekterar kring invanda tankemönster med målet att skapa ett inkluderande och välkomnande sammanhang för alla barn i våra förskolor.

3. Lek, lärande och utveckling

Utbildningen i våra förskolor utgår från en helhetssyn på barn och barns behov, där omsorg,

utveckling och lärande bildar en helhet. Barnens erfarenheter, lust och sätt att lära samt söka kunskap ligger till grund för utbildningen och utformningen av undervisningen. Vi har ett lyhört, medforskande och undervisande förhållningssätt som stödjer barnen i deras lärande. Undervisningen är en målstyrd process som planeras, organiseras och följs upp. Syftet med undervisningen är att det ska ske ett lärande hos barnet eller barngruppen.

För att barnen ska uppleva meningsfullhet, utvecklas, lära och må bra utgör leken kärnan i utbildningen. Vi använder pedagogisk dokumentation för att följa, synliggöra och utveckla barnens läroprocesser. Vi lägger stor vikt vid reflektion tillsammans med barnen. Detta bidrar till att vi synliggör och kritiskt granskar vår praktik i syfte att vidareutveckla utbildningen för barnen i våra förskolor.

4. Tillgängliga lärmiljöer

Utformningen av våra lärmiljöer, liksom det didaktiska innehållet i undervisningen, utgör basen i utbildningen. Lärmiljöerna är tillgängliga för alla barn. De är genomtänkta och anpassade för att stötta varje barns utveckling och lärande.

Lärmiljöerna och materialet, både ute och inne, inspirerar, utmanar och lockar barnen till lekfullt utforskande på många olika sätt. De bjuder också in till socialt samspel och kommunikation där barnens intressen, initiativ och kreativitet uppmuntras och tas tillvara.

Vi ger barnen möjligheter att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer. Vi använder oss också av digitala verktyg som ett av många uttryckssätt i kommunikation, reflektion och dokumentation tillsammans med barnen.

5. Hälsa och välbefinnande

Utbildningen präglas av omsorg om barnens välbefinnande och trygghet. Vi skapar därför varma och tillitsfulla relationer till barnen med fokus på deras olika förutsättningar och behov. Vi värnar även alla barns integritet och rätt till sin egen kropp.

I utbildningen ingår lekfullt lärande, omsorg, återhämtning och aktivitet i ett tempo som anpassas efter barnens behov. Barnen deltar dagligen i fysiska aktiviteter med varierande innehåll och där rörelseglädjen står i centrum. Dessa sker såväl planerat som spontant och i olika inom- och utomhusmiljöer. De näringsriktiga måltiderna sker under lugna, lärande och trivsamma former.

Goda relationer, fysisk aktivitet, näringsriktiga måltider och en hälsosam livsstil är dagliga inslag i utbildningen. Vi utgår från ett hållbart utvecklingsperspektiv och förmedlar handlingskraft och en positiv framtidstro till barnen.

Fokusområden 2020

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämnden prioriterar det systematiska kvalitetsarbetet inom förskolan utifrån de nationella målen i läroplanen i syfte att skapa kvalitet och likvärdighet för barnen. Arbetslagen följer kontinuerligt och systematiskt upp, dokumenterar och analyserar varje barns utveckling och lärande. Detta görs för att följa barnens förändrade kunnande och utvärdera hur förskolan tillgodoser deras möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål.

Uppföljningen av läroplansmålen sker i den årliga kvalitetsredovisningen. Nämndmålet är i sin tur formulerat utifrån detta arbetssätt.

I förskoleundersökningen 2019 värderas förskolornas arbete med språkutveckling fortsatt högt. Som ett stöd i det fortsatta arbetet kommer fyra kursledare att utbildas i Flerspråkighet i förskolan. Kursledarna ska sedan vidareutbilda pedagoger i nämndens förskolor.

De områden som förskoleundersökningen indikerar kan vidareutvecklas rör dokumentation av barnens utveckling och lärande samt barnens användning av digitala verktyg/hjälpmiddel i sitt lärande. Nämndens förskolors samlade resultat i förskoleundersökningen om barnens tillgång till fysisk aktivitet är högt, 83 procent, men det finns en variation mellan förskolorna. Utifrån barns behov och ett likvärdighetsperspektiv kommer därför nämnden i år att fokusera särskilt på fysisk aktivitet som ett utvecklingsområde.

Fysisk aktivitet

Barns behov av fysisk aktivitet och dess betydelse för deras hälsa och lärande uppmärksammas alltmer och beläggs vetenskapligt. Under året kommer därför Östermalms kommunala förskolor att särskilt fokusera på utvecklingsarbete kring barnens fysiska aktivitet inom ramen för utbildningen. Utgångspunkten är att fysisk aktivitet ska utgöra en hörnsten i lärmiljöerna. Alla barn ska omfattas av en strategi för att öka deras fysiska aktivitet och rörelse under varje förskoledag. Strategierna ska:

- bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet
- omfatta såväl inom- som utomhusmiljöer
- betona rörelseglädje
- utarbetas lokalt och anpassas efter varje förskolas behov och förutsättningar
- implementeras med pedagogerna som aktiva förebilder
- följas upp och revideras vid behov
- kommuniceras med vårdnadshavarna

Goda exempel relaterade till arbetet med strategierna ska lyftas och delas i olika forum och komma barnen till godo.

En fråga om upplevd nöjdhet med förskolans arbete med fysiska aktiviteter finns med i stadens förskoleundersökning. Vårdnadshavarnas svar delas upp utifrån om de är vårdnadshavare till flickor eller pojkar. För staden totalt är resultatet 2019 helt jämnt fördelat vad gäller nöjdheten, 50 procent. För Östermalms förskolor var 59 procent av vårdnadshavare till flickor nöjda, medan motsvarande siffra för vårdnadshavare för pojkar var 55 procent. Resultaten för 2017 och 2018 var ungefär desamma. Underlaget är för litet och skillnaderna mellan könen för små för att säkra slutsatser ska kunna dras. Inför framtagande av de lokala strategierna kommer dock enheterna att beakta resultaten på barngruppsnivå för att kunna anpassa det lokala utvecklingsarbetet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32 %	32 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	90 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,8	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandling inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.1 Varje barn i Östermalms kommunala förskolor utvecklar sina förmågor och sitt kunnande i en god pedagogisk lärmiljö

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utbildningen utgår från en helhetssyn på barn och barns behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.
- Utbildningen utformas i enlighet med Lpfö 18 och det gemensamma pedagogiska ställningstagandet Meningsskapande mötesplatser för ett livslångt lärande.

Förväntat resultat

Andelen vårdnadshavare som är nöjda med dokumentationen av deras barns utveckling och lärande ökar. Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn använder digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande ökar. Fortsatt hög andel vårdnadshavare upplever att deras barn uppmuntras att utveckla sitt språk och att deras barn har lika möjligheter att utvecklas i förskolan. Barnen deltar dagligen i pedagogiska och varierande fysiska aktiviteter. Barnen visar rörelseglädje både utom- och inomhus och andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till fysisk aktivitet ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förskolor med en implementerad lokal strategi för fysisk aktivitet.	100 %		År
 Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller att barnen uppmuntras till fysisk aktivitet.	85 %		År
 Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns användning av digitala verktyg/hjälpmedel i sitt lärande.	75 %		År
 Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns lika möjligheter att utvecklas i förskolan	95 %		År
 Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns språkutveckling.	87 %		År
 Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller dokumentationen av barnens utveckling och lärande.	75 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enkätuppföljning av implementeringen av de lokala strategierna för ökad fysisk aktivitet.	2020-08-31	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Framtagande av observationsunderlag gällande barnens rörelseglädje.	2020-01-01	2020-08-31
Föreläsning för all pedagogisk personal utifrån den reviderade läroplanen	2019-01-01	2019-03-31
Lokala strategier för daglig ökad fysisk aktivitet i förskolan utarbetas.	2020-01-01	2020-08-31
Utbildning av kursledare i Flerspråkighet i förskolan för vidare utbildning av pedagoger på Östermalm.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att fortsätta utveckla det förebyggande arbetet och säkerställa att insatserna är evidensbaserade samt håller hög kvalitet. Nämnden arbetar för att stärka invånarnas möjlighet att leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar och erbjuder vid behov stöd i ett så tidigt skede som möjligt. Alla människor som möter socialtjänsten bemöts på ett respektfullt sätt med den enskildes möjligheter och självbestämmande i fokus. Handläggningen ska vara rättssäker och likställig.

Förebyggande arbete och insatser av hög kvalitet ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Socialtjänsten fortsätter arbetet med att analysera och beakta barnperspektiv, barnrättsperspektiv och barnets perspektiv i enlighet med FN:s barnkonvention. Vuxen- och barnhandläggning ska samordnas i aktuella ärenden och barnets bästa ska beaktas och barnrättsanalyser ska göras vid utredning och beslut.

Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt ska få det stöd och skydd som de behöver genom socialtjänsten. Samverkan med öppen förskola, förskola, skola och polis ska stärkas för att tidigt identifiera barn i riskzon samt möjliggöra tidiga och förebyggande insatser. Samordningen mellan de olika aktörerna och myndigheterna hanteras utifrån befintlig organisation och överenskommelser. Orosanmälningar följs upp och återkoppling till förskola och skola sker om möjligt och inom ram för lagstiftning. Föräldrar erbjuds olika former av föräldraskapsstödsprogram och familjebehandling. Samverkan för barn i behov av särskilt stöd, BUS, prioriteras och följs upp. Nämndens satsning på särskild SIP-samordnare tillsammans med Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder fortsätter. Stödet till placerade barn och deras föräldrar ska fortsätta utvecklas i samarbete med socialnämnden, bland annat genom öppenvården, stadens familjehemsvård och barns tillgång till stödgrupper.

Preventionsenheten fortsätter att utveckla arbetssätt med socialtjänstens övriga enheter med särskilt fokus på samhandling och samforskning för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa för barn och unga utan biståndsbedömt stöd. Ungdomsmottagningen tillhandahåller rådgivning och genomför socialt förebyggande insatser bland ungdomar, och prioriterar att i högre utsträckning nå ut till yngre pojkar.

Nämnden arbetar vidare i enlighet med Stadens program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken, ANDT, vilket samordnas genom nämndens preventionssamordnare, där samverkan och samhandling med socialtjänst, skola, polis och fritidsverksamheter utgör en del av arbetet. Fältassistenternas, och det övriga uppsökande arbetet, ska fortsatt utvecklas och stödjas utifrån en kvalitetsaspekt, där arbetet är en del av att öka vuxnas närvaro samtidigt som de bedriver ett uppsökande preventivt arbete i samarbete med polis och civilsamhället.

Vuxna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Socialtjänsten ska möjliggöra för stadsdelens invånare med psykiska funktionsnedsättningar att utvecklas utifrån sina förutsättningar genom att erbjudas och få stöd i ett så tidigt skede som möjligt. Nämnden ansvarar för att personer med missbruksproblem får stöd och vård, vilket även omfattar spelmissbruk. Socialtjänsten ska fortsätta utveckla pågående samarbete med hälso- och sjukvården avseende personer som lider av psykisk sjukdom och missbruk. Personer med samlarsyndrom ska få hjälp genom ett anpassat och effektivt stöd.

Personer som riskerar hemlöshet ska kontaktas och erbjudas stöd och rådgivning enligt Stockholms stads program mot hemlöshet samt riktlinjer för budget- och skuldrådgivning. Nämnden har en bosamordnare som arbetar vräkningsförebyggande. Socialtjänsten har ett nära samarbete med äldreomsorgen kring äldre personer som är eller riskerar att bli hemlösa. Nämnden fortsätter att tillsammans med socialnämnden utveckla arbetssätt och utbud för övriga målgrupper som riskerar hemlöshet såsom barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt personer som beviljas försöks- och träningslägenheter och Bostad först. Särskilt ska arbetet stärkas gällande att prioritera långsiktiga alternativ till placeringar.

Möjligheterna att ta del av arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning ska förbättras för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. För personer med psykisk ohälsa som står långt från arbetsmarknaden finns en öppen träffverksamhet.

Samarbetet med brukarorganisationer, brukarstyrd brukarrevision och Peer Support fortsätter att utvecklas med syfte att stärka den enskildes inflytande och medverkan samt för att ge verksamheten input till förbättrings- och utvecklingsarbetet.

Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv och deltar på lika villkor i samhället

Nämnden arbetar för att personer med funktionsnedsättning ska erhålla insatser som anpassas efter den enskildes behov och förutsättningar och stärker förmågan till ett självständigt liv. Socialtjänstens handläggning, insatser och skyddsåtgärder är tillgängliga så att alla oberoende av funktionsförmåga kan tillgodogöra sig hjälpen. Handläggning, myndighetsutövning och val av utförare sker enligt stadens beslutade riktlinjer gällande LSS samtliga insatser, däribland ledsagning och ledsagarservice. Barns situation ska uppmärksammas. Rutiner säkerställer barnperspektivet och barns delaktighet i handläggningen, där arbetssätt och information utgår från den enskildes funktioner och förmågor.

Brukarperspektivet genomsyrar alla insatser för målgruppen och kontinuerlig utveckling av arbetssätt säkerställer brukarnas delaktighet, inflytande och medverkan. Stöd- och serviceenheten fortsätter arbetet med kollegiala kvalitetsobservationer och socialpsykiatriska medverka i utvecklandet av metoden för att förbättra kvaliteten i mötet mellan personal och brukare.

Nämnden samarbetar med andra enheter och verksamheter vars målgrupper faller inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning, såsom LSS-hälsan och heminstruktörer. Samarbetet fortgår också med organisationer och föreningar som arbetar med funktionsnedsättnings- och tillgänglighetsfrågor för såväl barn som vuxna.

Arbete och studier är avgörande för ett självständigt liv och för en större delaktighet i samhället. Nämnden ska intensivt arbeta för att underlätta den enskildes möjligheter till arbete eller studier genom samverkan med daglig verksamhet med uttalad arbetslivsinriktning

och arbetsmarknadsnämndens riktade verksamheter.

Personer i relationer där våld förekommer får det stöd de behöver

Nämnden arbetar för att motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Våldsutsatta ska få stöd och skydd på de sätt de behöver och våldsutövare ska få hjälp att upphöra med våld. Arbetet utgår från stadens program och de förvaltningsövergripande rutinerna. Relationsvårdscentrum i innerstaden, RVCI, är nämndens öppenvårdsenhet som drivs i samverkan med innerstadsstadsdelarna. Centret erbjuder evidensbaserade insatser för våldsutsatta och våldsutövare. Nämnden ska fortsätta utveckla stödinsatser vid placering av förälder med medföljande barn på skyddade boenden samt efter avslutad placering. Särskilda stödinsatser ska utvecklas tillsammans med socialnämnden för de personer som har blivit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck och som har lämnat sin familj.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, har sammanställt statistik från Brottsförebyggande rådet, BRÅ, Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, Statistiska centralbyrån, SCB, samt Folkhälsoinstitutet. Den visar sammantaget att andel kvinnor som utsätts för fysiskt våld i en relation är 0,5 – 2,8 procent och andel män som utsätts för fysiskt våld i en relation är 0,6 – 2,0 procent. Kvinnor utsätts oftare för grövre våld vilket kräver mer insatser och sjukvård jämfört med män. Kvinnor utsätts även i större utsträckning för sexuellt och psykologiskt våld jämfört med män.

Socialtjänsten ska säkerställa kompetens kring särskilt sårbara grupperns risker för våldsutsatthet. Arbetet med våldsutsatta ska vidareutvecklas genom att uppmärksamma och erbjuda stöd till grupper som antas vara underrepresenterade, såsom män, personer med funktionsnedsättning eller hbtq-personer. Nämnden ska också motverka att det förekommer våld på de verksamheter som riktar sig till personer med funktionsnedsättning.

Fokusområden 2020

Social prevention

Socialtjänsten ska fortsätta utveckla det lokala arbetet för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska hamna i destruktivt leverne i missbruk och/eller kriminalitet. Arbetet ska planeras utifrån stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet, ANDT-programmet och stadens revisionsrapporter inom området.

Socialtjänsten fortsätter att stärka sitt samarbete med förskola och skola i syfte att så tidigt som möjligt identifiera barn som riskerar att utvecklas ogynnsamt och erbjuda stöd. Arbets sätt för samverkan och samhandling fortsätter och utvecklas bland annat genom familjeenhetens öppna hus för förskola och skola och enhetens medverkan vid deras arbetsplatsträffar, planeringsdagar och utbildningstillfällen. Kontaktvägar till socialtjänsten för orosanmälningar och rådgivning är tydliga och kända. Förskola och skola ska ha fungerande rutiner för orosanmälningar. Socialtjänsten ska även samverka kring insatser för att stabilisera skolgången eller bryta omfattande skolfrånvaro för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten.

Samverkan

Samordnade individuella planer, SIP, ska användas i högre utsträckning inom såväl vuxenärenden som barnärenden, där socialtjänsten tar initiativ till samverkan och till att planer upprättas.

Socialtjänsten ska utveckla arbetssätt med utgångspunkt i den nya lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. En del av arbetet utgår från att tillsammans med Region Stockholm och socialnämnden utveckla samarbetet med öppenvården och utveckla stödet vid utskrivningen från slutenvården med syfte att den enskilde ska återfå funktioner och förmågor.

Interna och externa samverkansöverenskommelser och samverkansavtal ska granskas och vid behov revideras för att säkerställa att de är ändamålsenliga och att möjlighet till avvikelshantering finns beskriven utifrån överenskommelsen. (Se även mål 3.2)

Systematiskt kvalitetsarbete

Under 2020 påbörjas ett projekt tillsammans med äldreomsorgsavdelningen för revidering och utveckling av kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9. I projektet ingår också en förstudie av lämpligt program och lämpliga system för att säkerställa ledningssystemets tillgänglighet för medarbetare, under förutsättning att externa medel beslutas. (Se aktivitet under mål 3.2.2). Som en del i utvecklandet av ledningssystemet kommer socialtjänsten att ta fram en avdelningsövergripande kvalitetsplan samt utveckla former för resultatdialoger och erfarenhetsmöten.

Socialtjänstavdelningen ska granska valda budgetuppdrag och dess metoder utifrån Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU:s, granskningsmallar i syfte att säkerställa evidensbaserat arbetssätt. SBU har utvecklat egna granskningsmallar för randomiserade studier, observationsstudier och studier med kvalitativ metodik.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	84 %	84 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	91 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatrin som inte upplever diskriminering	91 %	öka	År
 Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	80 %	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatrin	26 %	26 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	42 %	42 %	Tertial
 Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	10 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	50 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	78 %	År
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	80 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	77 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	62 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	92 %	92 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	91 %	91 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen		fastställs 2020	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbarverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnahus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30
 Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.1 Förebyggande arbete och insatser av hög kvalitet ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Socialtjänsten uppmärksammar barn som kan behöva stöd och erbjuder en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst.
- Barnets perspektiv och barnrättsperspektivet är vägledande i arbetet med familjer och barn.
- Medarbetare har kompetens i att samtala med barn, använder stadens stödmaterial och evidensbaserade metoder i ärenden som berör barn.
- Föräldrar erbjuds olika former av föräldrastödsprogram och familjebehandling.
- Samverka strukturerat inom stadsdelsområdet mellan socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet samt genom extern samverkan med polis och hälso- och sjukvården.
- Ta fram en handlingsplan utifrån Stadens program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken, ANDT.
- Fältassistenter erbjuder individuellt stöd till ungdomar som har ett socialt nedbrytande beteende i form av stödsamtal och flexibelt vardagsstöd.
- Fältassistenter och fritidsledare fortsätter arbeta inkluderande genom HBTQ-häng och samverkan med Fritid för alla.

Förväntat resultat

Barn och ungas perspektiv och rättigheter synliggörs i socialtjänstens arbete. Barnets bästa uppmärksammas och socialtjänsten får vetskap om barn och unga som har behov av stöd eller skydd. Barn som har utsatts eller bevittnat våld av närstående får individuellt anpassat stöd. Socialtjänsten beslutar om individuellt anpassade insatser som ger ett långsiktigt resultat och behovet av återaktualisering minskar. Handlingsplan för ANDT-arbetet är implementerad. Ungdomar som besöker ungdomsmottagningen upplever sig väl bemötta och är nöjda med besöket. Ungdomar utan biståndsbedömda insatser får stödsamtal eller flexibelt vardagsstöd

genom preventionsenheten. Fritidsverksamheter är inkluderande för olika målgrupper med såväl riktade som allmänna aktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen tar fram en avdelningsgemensam planering för socialtjänstens och förskolans arbete inom barnrätt.	2020-01-01	2020-12-31
Revidera planen för implementering av stadens material samt arbetssätt och kompetensutveckling inom barnrättsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31
Stadens barnombudsman bjuds in till chefsforum för att informera om FN:s barnkonvention som inkorporeras i svensk lag.	2020-01-01	2020-12-31
Ungdomsmottagningen ska mäta upplevelsen av bemötande och nöjdhet genom en enkät. Resultaten ska ligga till grund för verksamhetsutveckling och fortsatt uppföljning.	2020-01-01	2020-12-31
Ungdomsmottagningen utvecklar underlag för statistik och uppföljning av verksamheten avseende väntetider, könsfördelning samt ålder.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.2 Vuxna i stadsdelområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Vuxna med missbruksproblem får en individuellt utformad plan som ger den enskilde förutsättningar att lämna sitt missbruk genom användande av evidensbaserade insatser.
- Erbjuder personer inom socialpsykiatri insatser av hög kvalitet som bidrar till ökad självständighet.
- Personer med omfattande psykisk funktionsnedsättning som behöver stöd i kontakt med myndigheter kan få det genom personligt ombud.
- Personer som riskerar att bli vräkta från sin bostad får stöd och hjälp för att kunna bo kvar.

Förväntat resultat

Vuxna med missbruksproblem får stöd i enlighet med den plan som upprättats. Personer som har beviljats stödinsatser inom socialpsykiatri är nöjda med sin insats och upplever att de klarar mer själva. Handläggningen är rättssäker och insatserna evidensbaserade. Personer inom socialpsykiatri har fungerande kontakter med myndigheter. Förvaltningens vräkningsförebyggande insatser bidrar till att personer inte blir vräkta.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare som upplever att deras boendestödjare uppmuntrar dem att göra saker själv.	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialpsykiatriens utförarverksamheter gör en tillgänglighetsskattning utifrån stadens mallar.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.3 Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv och deltar på lika villkor i samhället

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från Riktlinjer för ledsagning och ledsagarservice samt Riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och SoL, socialtjänstlagen.
- Erbjudna personer med funktionsnedsättning som är i behov av stöd ett gott bemötande och delaktighet i utformningen av insatser präglade av hög kvalitet och rättssäkerhet.
- Sprida information om Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning till berörda verksamheter.
- Samarbeta med nämndens råd för funktionshinderfrågor.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning får ett gott bemötande och upplever att de varit delaktiga vid utredning och genomförande av insatser. Biståndsbedömningen är rättssäker och utgår från stadens riktlinjer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämndens råd för funktionshinderfrågor gör en tillgänglighetsvandring i förvaltningens nya lokaler.	2020-01-01	2020-12-31
Stöd- och serviceenhetens utförarverksamheter gör en tillgänglighetsskattning utifrån stadens mallar.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.4 Personer i relationer där våld förekommer får det stöd de behöver

Beskrivning

Nämndens arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från stadens program och riktlinjer samt förvaltningsövergripande rutiner.
- De förvaltningsövergripande rutinerna implementeras i förvaltningens kvalitetsledningssystem och görs kända för medarbetare som möter målgruppen.
- Personer som är utsatta för våld erbjuds det stöd och skydd som de behöver.
- Personer som utövar våld erbjuds stöd och motivation för att upphöra med våld.
- Medarbetare erbjuds kompetensutveckling och grundläggande information utifrån uppdrag och behov.
- Samverka med relationsvåldscentrum i innerstaden, RVCI, socialnämnden och andra myndigheter och aktörer i såväl utvecklingsarbete som vid insatser.

Förväntat resultat

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck uppmärksammas och motverkas i nämndens arbete. Förvaltningsövergripande rutiner är kända och används av medarbetare samt ingår i nämndens kvalitetsledningssystem. Samverkansprocesser gällande arbetssätt och

ansvarsområden inom förvaltningen är beskrivna och beslutade. Utvecklingen av arbetet mot våld i nära relationer sker genom regional samverkan, med socialnämnd samt andra berörda aktörer och myndigheter. Medarbetare har kompetens gällande särskilt sårbara gruppers risker för våldsutsatthet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på Relationsvårdscentrum Innerstaden	70 %		Tertial
Andel våldsutövare som fullföljer behandling på Relationsvårdscentrum Innerstaden	60 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kompetenshöjande aktivitet med fokus på barn som bevittnar våld.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att alla äldre ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv, erbjudas förebyggande och sociala aktiviteter och, vid behov, en individanpassad vård och omsorg av hög kvalitet. Äldreomsorgen ska präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål, ett värdigt bemötande och insatser och tjänster av hög kvalitet. De äldre ska uppleva delaktighet och medbestämmande, dels genom att kunna välja utförare men också genom inflytande över hur insatserna utformas och utförs.

Personalen ska ha hög kompetens om åldrandets sjukdomar och hur de påverkar personens aktivitetsförmåga. Alla medarbetare ska bemöta de äldre och deras anhöriga på ett respektfullt sätt. Den enskildes önskemål ska tillmötesgå så långt det är möjligt och alla ska känna att de har inflytande över sin vardag.

På vård- och omsorgsboende och dagverksamhet erbjuds aktiviteter som utgår från de äldres önskemål, intressen och behov. Äldre ska ges möjlighet till regelbunden utevistelse. Hälso- och sjukvården ska vara patientsäker och följa lagstiftning. En god samverkan mellan hälso- och sjukvården och äldreomsorgen är nödvändig för att tillgodose den äldres behov ur ett helhetsperspektiv och underlätta bedömningar och beslut som kräver flera perspektiv och kompetenser. Kvaliteten i verksamheten säkras genom individuppföljningar, avtals- och verksamhetsuppföljningar samt genom egenkontroller och en systematisk hantering av synpunkter och klagomål och andra avvikelser. Förvaltningen arbetar enligt äldreförvaltningens stadsgemensamma modell för uppföljning, analys och redovisning av verksamheternas kvalitet och resultat och kommer under 2020 att lägga särskild vikt vid att vidareutveckla det interna analysarbetet.

Äldreomsorgen ska arbeta personcentrerat, inkluderande och normkritiskt och alltid, där det är möjligt, följa upp och analysera resultat av bland annat brukarundersökningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv. De stadsdelsövergripande resultaten från brukarundersökningar för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet 2019 visar relativt små skillnader i

kvinnor och mäns nöjdhet med verksamheten, upplevelse av trygghet i verksamheten och upplevelse av att kunna påverka hur hjälpen utförs i hemtjänst och på vård- och omsorgsboende.

Det är svårt att dra säkra slutsatser utifrån brukarundersökningarnas resultat. 2019 var svarsfrekvensen 54 procent för dagverksamhet, 50 procent för vård- och omsorgsboende och 60 procent för hemtjänst. Enligt brukarundersökningarna är en högre andel män än kvinnor generellt nöjda med sin hemtjänst, medan en högre andel kvinnor generellt är nöjda med sin dagverksamhet och sitt vård- och omsorgsboende. En högre andel kvinnor än män känner sig trygga i sitt vård- och omsorgsboende, upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs och upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen. En högre andel män än kvinnor känner sig trygga i sin dagverksamhet.

Biståndshandläggarna ställer vid sina individuppföljningar till viss del liknande frågor som brukarundersökningarna. Svaren rapporteras till äldreförvaltningen och sammanställs varje kvartal. Generellt visar individuppföljningen på högre nöjdhet än brukarundersökningen. I individuppföljningen är det alltid den enskilde som svarar på frågorna, vilket inte alltid är fallet i brukarundersökningarna. Verksamheten kommer att lägga stor vikt vid att under 2020 vidareutveckla arbetet med att analysera samtliga resultat tillsammans med inkomna synpunkter och klagomål, avvikelser, resultat från uppföljningar med mera för att hitta åtgärder för att öka nöjdheten bland både kvinnor och män.

Stockholms stad är sedan tidigare förvaltningsområde för finska. Sedan 2019 även för samiska och meänkieli. Detta innebär bland annat att äldre ska erbjudas äldreomsorg och information på dessa språk till väsentlig del om de så önskar. Den äldre ska få information om detta i samband med att de ansöker om bistånd. Aktivitetscentret Rioträffen erbjuder träffar för den som vill umgås på dessa minoritetsspråk.

Fokusområden 2020

Samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och Tryggt mottagande i hemmet

Under 2020 kommer förvaltningen att delta i ett utvecklingsarbete tillsammans med äldreförvaltningen och Äldrecentrum för att anpassa modellen Tryggt mottagande till kraven i den regionala överenskommelsen utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. På Östermalm består gruppen av fyra undersköterskor som har till uppdrag att koordinera insatser från olika vårdgivare, göra hemgången säker och trygg samt kartlägga behov av fortsatta insatser inom äldreomsorgen. Förvaltningen kommer att arbeta för att öka samverkan med den regionfinansierade öppna vården.

Personalkontinuitet i hemtjänsten

För att de äldre ska känna sig trygga att bo hemma med stöd av hemtjänst ska personalkontinuiteten vara hög. Stadens kontinuitetsmätning 2018 visade att en brukare på Östermalm med minst två besök om dagen i snitt mötte 11,4 personer under en 14-dagarsperiod. Motsvarande resultat för 2017 var 12,4. Det innebär att resultatet förbättrades mellan åren. Men det låg fortfarande över fullmäktiges årsmål 2018 som var 10 personer under en 14-dagarsperiod. Under 2020 kommer hemtjänsten i egen regi att arbeta för att ytterligare förbättra personalkontinuiteten.

Bibehålla Stjärnmärkningen i hemtjänst egen regi

Under 2019 har hemtjänsten i egen regi stjärnmärkts genom Svenskt Demenscentrums utbildningsmodell. Stjärnmärkningen omprövas varje år vilket innebär att verksamheten måste säkerställa kontinuerliga kvalitets- och kompetenshöjande insatser för att behålla den. Modellen syftar till att vidareutveckla kompetens, arbetsätt och bemötande av personer med demenssjukdom och till att ge personalen kunskap och verktyg för att utveckla det personcentrerade arbetet på sin arbetsplats. Utbildningsmodellen omfattar fyra undervisningstillfällen med reflektionsträffar.

Äldreomsorgen kommer även att delta i äldreförvaltningens språklyft. Ytterligare beskrivning av nämndens arbete med kompetens- och medarbetarförsörjning återfinns under mål 3.2

Mat och måltider

Maten ska vara god, vällagad och näringsrik och måltiderna ska upplevas vara trevliga stunder på dagen. Den enskilde ska kunna påverka vad som serveras. Brukarundersökningen 2019 visar, liksom 2018, att nöjdheten med maten och måltidssituationen varierar stort mellan olika vård- och omsorgsboenden på Östermalm, entreprenad och egen regi. I september 2019 beslutade kommunfullmäktige om Mat- och måltidspolicy för äldreomsorgen i Stockholms stad. Under 2020 kommer policyn att implementeras i verksamheten och lokala styrdokument kommer att tas fram. Arbetet leds av förvaltningens dietist.

Palliativ vård

Palliativ vård är fortsatt ett fokusområde. Under 2020 fortsätter de nätverksträffar som stadsdelens medicinskt ansvariga sjuksköterska, MAS, anordnar för palliativa ombud från enheterna för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

Ungdomsbesök på vård- och omsorgsboenden

För att utöka och komplettera utbudet av sociala aktiviteter kommer verksamheten under 2020 att i samarbete med äldreförvaltningen fortsätta arbetet med ungdomsbesök på vård- och omsorgsboenden i egen regi.

Främja social samvaro och delaktighet

Under 2019 har förvaltningen initierat ett särskilt arbete för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering hos äldre. Arbetet görs verksamhetsövergripande med olika professioner och med representation från stadsdelsnämndens pensionärsråd. En rad aktiviteter och arbetsätt har identifierats och en handlingsplan med aktiviteter på kort och på lång sikt har tagits fram. Vård- och omsorgsboenden på entreprenad har erbjudits att delta i satsningen och att ansöka om särskilda medel från förvaltningen för att öka den sociala delaktigheten på respektive boende. Under våren 2020 kommer verksamheternas aktiviteter att följas upp genom gemensamt informations- och erfarenhetsutbyte.

Under 2020 kommer förvaltningens anhörigkonsulenter och den uppsökande verksamheten riktad till personer över 80 år, som inte har något biståndsbeslut, att arbeta tillsammans med de öppna mötesplatserna. Syftet är att i ett tidigt skede nå ut till äldre personer och berätta om äldreomsorgens uppdrag och utbud. Att invånare tidigt nås av information om vad stadsdelen och andra erbjuder är viktigt för att motverka ofrivillig ensamhet, isolering och hög belastning på anhöriga. Frivilliga insatser är ett viktigt komplement för att stimulera till samvaro och aktivitet för äldre. Nämnden stödjer fortsatt en rad ideella föreningar som bidrar till att minska

isolering och ensamhet genom att erbjuda sociala och kulturella aktiviteter för stadsdelens äldre.

Vidareutveckling av aktivitetscenter, träfflokaler och informationscenter

Genom öppna träfflokaler och aktivitetscentrum erbjuds social gemenskap för de som bor i ordinärt boende. Under 2020 kommer verksamheten att fortsätta vidareutveckla aktivitetscentret Rioträffen och de öppna träfflokalerna på Bo Bergmans gata, i Ruddammen och i Hjorthagen för att ytterligare tillmötesgå besökarnas önskemål och behov av utbud och öppettider. Utvecklingsarbetet planeras tillsammans med verksamheternas besökare. Under 2020 kommer träffpunkterna att fortsätta erbjuda introduktion och gemensam träning i det för seniorer speciellt utformade utomhusgymmet i Tessinparken.

Informationscenter för seniorer är en mötesplats där seniorer kan få information om äldreomsorg och aktuella frågor som rör äldreomsorg och äldres levnadsförhållanden. Besökarna erbjuds både individuell information och särskilt anordnade tematräffar. Förutom att sprida information syftar verksamheten till att öka medborgardialogen och till att underlätta för seniorerna i stadsdelen att lämna synpunkter och förslag.

Äldreomsorgens arbete med digitalisering och välfärdsteknik beskrivs under mål 3.2.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	70 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	57 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	77 %	År
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	81 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	88 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	95 %	92 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	85 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.1 På Östermalm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Arbeta evidensbaserat och i enlighet med lagar, riktlinjer och övriga styrdokument.
- Anpassa arbetssätt och organisation för att möta kraven för Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård (LUS)
- Genomföra uppföljningar på individ-, avtals- och verksamhetsnivå samt systematisk hantera synpunkter och klagomål och andra avvikelser och använda resultatet i utvecklingsarbete.
- Kompetensutveckla medarbetare och chefer utifrån verksamhetens behov.
- Möjliggöra deltagande i sociala sammanhang och varierade aktiviteter utifrån de äldres intresse och funktionsförmåga.
- Utveckla kompetens bland medarbetarna inom demenssjukdomar och geriatrik.
- Utveckla kunskap och bemötande av äldre HBTQ-personer.
- Implementera Mat- och måltidspolicyn för äldreomsorgen i Stockholms stad och därmed arbeta för att förbättra måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen.
- Arbeta för en likställig och rättssäker myndighetsutövning.

Förväntat resultat

Äldre är fortsatt nöjda med bemötande och insatser och upplever att deras behov och önskemål efterfrågas och respekteras. Äldre upplever att verksamheternas insatser och utbud svarar mot deras behov och intressen. Äldre är medvetna om sina valmöjligheter och om hur de kan framföra synpunkter och klagomål. Verksamheterna är öppna för innovationer och arbetar aktivt för att ta tillvara brukarnas och personalens idéer och förbättringsförslag. Äldre upplever att maten på vård- och omsorgsboenden är god och vällagad och att måltiderna är trevliga stunder på dagen. Personalkontinuiteten i hemtjänsten är hög.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare inom hemtjänsten som upplever att biståndsbeslutet motsvarar behovet.	74 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Höja kunskap om och bemötande av äldre hbtq-personer.	2020-01-01	2020-12-31
Redovisa antalet avslag till vård- och omsorgsboende i samband med tertialrapporterna och verksamhetsberättelsen	2019-01-01	2019-12-31
Utbilda och inspirera medarbetare i användande av välfärdsteknik och digitala lösningar i verksamheten.	2019-01-01	2019-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden bidrar till en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt genom att arbeta för att lokala näringsidkare ska uppleva stadsdelsområdet som tryggt och företagsvänligt. Arbetet utgår från stadens nya näringslivsstrategi och bedrivs i samverkan med bland andra Stockholm Business Region AB.

Stadsdelsnämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och bevakar att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden, parker och grönområden samt idrott och kultur beaktas tidigt i stadsplaneringen. På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla. Nämndens verksamheter erbjuder kulturella upplevelser, fritidsverksamhet och träffpunkter för invånare i alla åldrar och oberoende av funktionsvariationer. Nämnden stöttar det lokala kulturlivet och ideella föreningar som kompletterar nämndens verksamheter och tillhandahåller kultur- och fritidsaktiviteter riktade till barn och unga, personer med funktionsnedsättning och äldre. Nämndens regelverk för föreningsstöd medverkar till att föreningarna har förutsägbara villkor och att uppföljning görs som säkerställer att stödet endast går till seriösa föreningar som stödjer demokratiska värderingar. Under året startar en ny parklek i Norra Djurgårdsstaden, där även en öppen förskola ska inrymmas. Östermalms parker och grönområden utvecklas för att främja livskvalitet och hälsa genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion.

Förvaltningen har arbetat in och redovisar hur nämnden avser bidra till att staden når målen i Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 samt Klimathandlingsplan 2020-2023 och andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet. Nämnden har ett genomförandeansvar för ett stort antal etappmål och har utifrån dessa formulerat egna nämndmål och aktiviteter. Nämndmålen har formulerats på ett sådant sätt att de täcker flera etappmål i programmet.

Nämnden bidrar till miljöprogrammets mål genom att anpassa parker och grönområden till nya klimatförutsättningar och i desamma bidra till en mångfald av ekosystemtjänster. Nämndens verksamheter, och de transporter de ger upphov till, ska vara miljömässigt hållbara. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för att finansiera insatser inom energieffektivisering, minskad klimatpåverkan och ökad motståndskraft. Genom förvaltningens organisation och delaktighet i olika arbetsgrupper säkerställs möjligheter till stadsövergripande samverkan. Nämnden har sedan ett par år en samordnare för förvaltningens klimat- och miljöarbete som deltar i ett nätverk tillsammans med övriga stadsdelsnämnder som har miljösamordnare. Nämndens förhoppning är att nätverket under kommande år kan utökas och samordnas från centralt håll för att öka möjligheterna till erfarenhetsutbyte.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för ett gott samarbete med det lokala näringslivet, samverka med Stockholm Business Region AB och andra berörda nämnder.

Östermalm har en hög inpendling från övriga Stockholmsområden men även en stark lokal arbetsmarknad. Cirka 30 procent av de boende på Östermalm förvärvsarbetar i området. Antalet arbetsställen har vuxit med 20 procent sedan 2013 och antalet anställda med 9 procent. Den kraftiga tillväxten av framförallt arbetsställen visar på en stor efterfrågan på kontor i centrala lägen. Även vakanstalen är mycket låga, 1 procent. Östermalm har en jämförelsevis låg förvärvsfrekvens till följd av områdets befolkningsstruktur med många unga studerande och hög andel pensionärer. Det innebär att andelen högutbildade i högkvalificerade yrken är något lägre än genomsnittet för staden. En förklarande faktor är högskolestudenter bosatta i området som tagit examen men ännu inte förvärvsarbetar.

Nämndens arbete för att skapa ett gott företagsklimat och konkurrenskraftigt näringsliv tar sin utgångspunkt i Stockholms stads näringslivspolicy. Stadsdelsnämndernas roll och ansvar är enligt policyn framförallt att stärka företagarperspektivet i trygghetsarbetet och säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet.

Fokusområden 2020

Vidareutvecklat trygghetsarbete

Rena, snygga och trivsamma utemiljöer bidrar till trygghet. Nämnden ska utveckla arbetet med platssamverkan och platsaktivering för att skapa trygga och attraktiva utemiljöer. Arbetet ska ske i samverkan med berörda nämnder inom staden, fastighetsägare, näringsidkare och civila samhället. Nämnden samverkar sedan tidigare med lokala näringsidkare för att skapa trygga offentliga platser inom stadsdelsområdet. De utgör en mycket viktig del i arbetet med trygghetsvandringar tillsammans med polisen och andra för den aktuella platsen relevanta aktörer. Detta arbete kommer fortsätta att utvecklas under året. (Se även mål 1.2)

Under 2018 bildades bolaget Stadsutvecklarna i Värtahamnen AB av fastighetsägarna Bonnier Fastigheter, Kungsleden, Niam, Vasakronan och Wallfast tillsammans med Stockholms Hamnar och exploateringskontoret. Nämnden kommer under året att delta i flera av Stadsutvecklarnas arbetsgrupper för att utveckla samverkan kring området och bidra till att stärka den nya stadsdelens trygghet och attraktivitet.

Stärkt näringslivssamverkan för social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet

Utöver samverkan i trygghetsfrågor fortsätter samverkan med näringslivet även inom andra hållbarhetsfrågor. Nämnden kommer exempelvis att fortsätta samverkan med Bee Urban, som sköter nämndens bikupor och genomför insatser som bidrar till att synliggöra och öka kunskaperna om värdet av biologisk mångfald.

Nämndmål:

2.1.1 Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och företagsvänligt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från stadens nya näringslivspolicy.
- Samverka med Stockholm Business Region.
- Näringslivssamordnaren är en tydlig kontaktpunkt in i förvaltningen och vidare till andra delar av stadens organisation.
- Genomföra trygghetsvandringar och eventuellt utökad platssamverkan med lokala näringsidkare där behov finns.
- Ha en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som driver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Förväntat resultat

Samverkan med lokala näringslivet i trygghets- och hållbarhetsfrågor vidareutvecklas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utreda möjligheterna att initiera ett pilotprojekt för att möjliggöra för näringslivet och civilsamhället att bidra till hållbarhetsarbetet inom parkmiljöverksamheten.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att vara en aktiv part i stadsutvecklingen och se till att invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen. Det gäller behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden samt parker och grönområden. Förvaltningen deltar därför i stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med Östermalms stadsutvecklingsområden.

Vid nybyggnadsprojekt är utgångspunkten 25 förskoleplatser per 100 nya lägenheter om annan planeringsgrund saknas. Nämnden verkar, inom ramen för SAMS, för samplanering av skolor, förskole- och idrottslokaler. Nämnden strävar efter att förskola och grundskola i möjligaste mån ska samlokaliseras. Nämnden tar, tillsammans med övriga innerstadens stadsdelsnämnder, under ledning och samordning av socialnämnden fram ett gemensamt förslag till plan för att klara behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Under ledning och samordning av äldre- och omsorgsnämnden tas även årligen en plan fram för att klara behovet av vård- och omsorgsboende.

När det handlar om förtätning av områden är det särskilt angeläget att nämnden verkar för tillräcklig tillgång av friytor, både vad gäller förskolegårdar och parker. Förvaltningen arbetar för ett tydligt barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv i planeringen, bland annat genom att

efterfråga barnkonsekvensanalyser. Ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv är det också viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer. I de remisser som kommer till nämnden bevakar förvaltningen tillgänglighetsfrågorna i alla typer av boenden.

Fokusområden 2020

Under året är stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden i fortsatt fokus. Förvaltningen kommer att delta i arbetet med framtagandet av ett program för Loudden, som leds av stadsbyggnadskontoret. Programmet planeras komma ut på samråd i början på 2021.

Förvaltningen fortsätter även arbetet med fokusgruppen Leva och bo i Norra Djurgårdsstaden. Arbetet sker i samarbete med exploateringskontoret och innebär bland annat att nyinflyttade får information om Norra Djurgårdsstadens hållbarhetsprofil och att aktiviteter, såsom guidade vandringar i området, ordnas med fokus på hållbarhetsfrågor.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	Tas fram av nämnd	År
Kommentar Enligt de planer som finns för utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden kommer det dröja fram till 2022 innan det finns ytterligare färdigställda bostäder med särskild service till personer med funktionsnedsättning.			

Nämndmål:

2.2.1 Stadsdelsnämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevaka och verka för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden, parker och grönområden tillgodoses.
- Nyinflyttade i Norra Djurgårdsstaden får ta del av ett introduktionsmaterial.
- Tillsammans med exploateringskontoret ge ut ett nyhetsbrev om Norra Djurgårdsstaden.

Förväntat resultat

Det finns förskolor, bostäder med särskild service, äldreboenden och offentliga platser i tillräcklig omfattning. De nya invånarna i Norra Djurgårdsstaden välkomnas och får kännedom om stadsdelens hållbarhetsprofil och hur de kan bidra till att upprätthålla den.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att säkerställa att hållbart resande och miljöeffektiva transporter med minskad biltrafik genomsyrar egna och upphandlade transporter.

Två av målen i stadens förslag till Miljöprogram 2020-2023 är Ett fossilfritt och

klimatpositivt Stockholm 2040 och En fossilfri organisation 2030. Till målen finns etappmål, dels minskade växthusgasutsläpp, dels minskad klimatpåverkan från konsumtion. Transportområdet är särskilt kritiskt för att nå etappmålen, då transporter står för cirka hälften av de beräknade växthusgasutsläppen i Stockholm. Nämnden genomför få egna upphandlingar. För att hitta mer klimatsmarta transportalternativ vad gäller leveranser, och för att skapa incitament att bedriva verksamheterna transportsnålt, behöver samverkan inom staden, med andra förvaltningar, bolag och leverantörer av varor och tjänster intensifieras. Detta för att i samband med centrala upphandlingar lyfta frågor som behov av samordnade transporter till närliggande adresser och frågor om hur restleveranser ska hanteras, för att tillsammans verka för att minska transportererna inom staden.

Nämndens arbete utgår från den resepolicy som nämnden beslutat om. Nämnden har under flera år arbetat för ökat kollektivt resande samt ökat resande med cykel. De senaste två åren har totalt 18 elcyklar köpts in till förvaltningen med hjälp av klimatinvesteringsmedel, för att underlätta effektiva och klimatsmarta transporter. En av dessa är en eldriven lådcykel som kan användas för att transportera materiel mellan verksamheter.

Nämnden arbetar med att minska utsläpp av växthusgaser genom att vid upphandling ställa krav på parkdriftsentreprenörens maskinpark. I remissutgåvan av miljöprogrammet konstateras att staden har kommit långt i att fasa ut fossila bränslen i den egna organisationen, men att teknikutvecklingen gällande arbetsmaskiner inte har skett i den hastighet som krävs för måluppfyllnad senast 2030. I den senaste upphandlingen av parkdriftsentreprenör har nämnden ställt krav på bland annat bränsle och maskiner utifrån Malmö stads, Göteborgs stads, Stockholm stads och Trafikverkets gemensamma krav för entreprenader 2018.

Nämnden har en aktiv omvärldsbevakning för att kunna beakta digitaliseringens möjligheter att minska behovet av fossila bränslen. Under de senaste två somrarna har robotgräsklippare testats. De är effektiva eftersom de är självgående. Den främsta fördelen är dock att de drivs av miljömärkt el och ersätter bensin- eller dieseldrivna gräsklippare, vilket minskar utsläppen av koldioxid. Projektet har därför permanentats.

Fokusområden 2020

Reviderad resepolicy

Under året ska nämndens resepolicy revideras, med utgångspunkt i stadens kommande Rese- och mötespolicy, och implementeras inom samtliga verksamheter.

Klimatsmart parkskötsel

Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för att fortsätta satsningen på klimatsmarta skräpkorgar. Placering av skräpkorgar ses över för att optimera insamling, minska tömningsfrekvenser och transporter. Komprimering och smart övervakning av fyllnadsgrad medför att tömning kan ske mer sällan. De solcellsdrivna skräpkorgarna kan minska antalet transporter med upp till 70 procent jämfört med vanliga skräpkorgar.

Nämndmål:

2.3.1 Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från stadens kommande Miljöprogram 2020-2023, Klimathandlingsplan 2020-2023 och andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet.
- Tillämpa nämndens policy för resor i tjänsten.
- Verka för att förvaltningens cykelpool används i så stor utsträckning som möjligt.
- Genomföra klimatinvesteringsprojekt som kan permanentas och därefter ingå i den ordinarie verksamheten.

Förväntat resultat

Utsläpp av växthusgaser minskar genom arbetet med mer hållbara transporter och resor i tjänsten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt satsning på miljösmarta skräpkorgar med solcellskomprimering under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2020-01-01	2020-12-31
Genomförande av miljörevision av parkentreprenörens samt anläggningsentreprenörens maskinpark.	2020-01-01	2020-12-31
Revidera nämndens resepolicy så att den överensstämmer med stadens kommande rese- och mötespolicy och implementera den.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i sina verksamheter erbjuda kultur- och fritidsaktiviteter för såväl unga som äldre. Aktiviteterna ska vara tillgängliga för alla oavsett kön, ursprung och funktionsförmåga. Barn i förskolan och unga som besöker nämndens öppna fritidsverksamheter har möjlighet att ta del av meningsfulla kultur- och fritidsaktiviteter. Nämnden stöttar det lokala kulturlivet samt ideella föreningar som kompletterar nämndens verksamheter och tillhandahåller kultur- och fritidsaktiviteter riktade till barn och unga, personer med funktionsnedsättning och äldre. Nämndens kultursekreterare har fortsatt uppdraget att vara stadsdelens samordningsfunktion avseende kultur, i nära samverkan med civilsamhällets organisationer och kulturnämnden. Östermalms parker och grönområden utvecklas för att främja livskvalitet och hälsa genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion.

På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla

Nämnden verkar för att erbjuda en variation av konstnärliga uttryck med perspektiven kultur för, med och av verksamheternas deltagare. Mötet med professionella kulturutövare och möjligheten att erbjuda mångfald och tillgänglighet är vägledande i valet av aktörer och aktiviteter.

Kulturutbudet riktat till barn och unga utgår från programmet Kultur i ögonhöjd. Inköp av kultur till förskola sker till stor del genom Kulan som är stadens plattform för samverkan mellan förskolan, skolan och kulturlivet. I nämndens förskolor är kultur, estetik och eget skapande en integrerad del i utbildningen. Alla barn har tillgång till professionella kulturupplevelser och eget skapande, både tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor. Nämndens parklekar och Humlanhuset är öppna verksamheter som arbetar för att barn och ungdomar ska ha inflytande över och delaktighet i verksamheternas kulturutbud. Ungas entreprenörskap inom kultur och media stöds bland annat genom möjligheten att söka Kulturstöd för unga på Humlanhuset eller genom kontakt med kultursekreteraren.

Nämnden ansvarar för att barnen på förskolorna har möjlighet till en fysiskt aktiv dag (se mål 1.3). Enligt stadens idrottspolitiska program ska nämnden även främja fysisk aktivitet bland ungdomar 13-20 år. Nämnden har under 2019 utvecklat möjligheterna till spontanidrott i anslutning till Humlanhuset. Basketplanen har byggts om så att den kan spolats till is vintertid, den har även förbättrats så att den går att använda för volleyboll. 2020 kommer verksamheten i Ungdomsparken i Humlegården att samorganiseras med Humlanhuset.

Nämnden deltar aktivt i nätverket Fritid för alla och verkar för att det ska stärkas. Fritidsverksamheter erbjuds till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och personer boende på gruppbostad för att möjliggöra för regelbunden fysisk aktivitet. I arbetet används nätverket Fritid för alla samt utskicket Fritid och kultur som är riktat till personer som bor i gruppbostad. Den enskildes möjlighet till en aktiv fritid med friluftsliv och även kultur säkerställs genom den individuella genomförandeplanen och de särskilda ombuden. Individuella behov och önskemål styr nämndens insatser för den enskilde.

Inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden, dagverksamheter och öppna träffpunkter samt socialtjänstens grupp- respektive stödboenden, erbjuds en variation av konstnärliga uttryck. Kulturprogrammets innehåll utgår från målgruppens önskemål, men syftar också till att överraska och inspirera. För att främja möjligheten till fysisk aktivitet erbjuds även regelbundna friskvårdsaktiviteter och möjlighet till utevistelse.

Föreningsstöd

Östermalms stadsdelsnämnd ger stöd till ideella föreningar med verksamhet och aktiviteter inom stadsdelsområdet. Nämnden stöttar det lokala kulturlivet och ideella föreningar som kompletterar nämndens verksamheter och tillhandahåller kultur- och fritidsaktiviteter riktade till barn och unga, personer med funktionsnedsättning och äldre. Syftet är att uppmuntra och stödja stadsdelsområdets invånare att i organiserade former påverka och engagera sig ideellt i exempelvis socialt eller kulturellt arbete. Ett grundläggande krav är att verksamheten och aktiviteterna ska vara öppna och tillgängliga för alla, oavsett funktionsvariationer. Föreningar som beviljas stöd ska medverka till att bryta isolering, vara individstödande och aktiverande. Baserat på det förväntade antalet deltagare i föreningar som tilldelats föreningsstöd 2019, ser fördelningen relativt jämn ut mellan flickor och pojkar i åldrarna 0-25 år. Från 26 år och uppåt är deltagandet bland kvinnor högre än bland män.

2020 prioriteras ideella föreningar vars verksamhet bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, personer med funktionsnedsättning, hbtq-ungdom, nyanlända och äldre samt föreningar som tillhandahåller lokaler och eller erbjuder kulturverksamhet.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter

I takt med att invånarna på Östermalm blir fler ökar behovet av ytor för idrott, motion och rekreation som skapar möjlighet till idrotts- och fritidsaktiviteter. Det är viktigt att utforma parkerna så att de ger förutsättningar för ett jämställt nyttjande för alla åldrar. När nya parker anläggs i exploateringsområden arbetar förvaltningen för att invånarnas behov ska tillgodoses. Nämnden verkar för stärkt samarbete med idrottsnämnden och fastighetsnämnden i syfte att uppnå detta.

Fokusområden 2020

Ny mötesplats i Norra Djurgårdsstaden

Efter ett halvårs försening på grund av markarbeten öppnar en ny parklek i Norra Djurgårdsstaden i början av året. Även en öppen förskola ska inrymmas där.

Breda fritidsverksamheten för barn och unga

Fritidsverksamheten för barn och unga ska arbeta för att nå fler flickor, hbtq-personer, nyanlända och ungdomar med funktionsnedsättning. För ökad integration ska samarbetet mellan fritidsgårdar i olika stadsdelar utökas.

Fortsatt satsning på lek, utomhusaktivitet och spontanidrott

Ett program för upprustning av Ruddammsparken med bland annat en ny lekmiljö kommer att tas fram. Under året invigs också den upprustade lekplatsen Dianaparken i Hjorthagen och för att utveckla lekplatsen Ravinen i Ekhagen kompletteras den med en ny klätterställning efter ett medborgarförslag. Efter ett förslag från eleverna kommer konstgräs att läggas på bollplanen vid Engelska skolan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshandling.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kultur- och fritidsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.1 På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från programmet Kultur i ögonhöjd och Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022.
- De aktiviteter som erbjuds inom öppna fritidsverksamheter och träffpunkter är tillgängliga för alla.
- Verksamheternas kulturombud erbjuds utbildningsinsatser och möjlighet att sprida goda exempel genom interna nätverk.
- Stödja föreningar som bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, personer med funktionsnedsättning och äldre.
- Tillämpa ett regelverk för föreningsstöd med tydliga och transparenta principer och samverka med kulturnämnden och övriga bidragsgivande nämnder för att ensa regelverk och bidra till förutsägbara villkor för ideella föreningar.

Förväntat resultat

Invånare i alla åldrar har tillgång till ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som är tillgängliga för alla. Föreningsstödet går till seriösa föreningar som utgår från demokratiska värderingar och bidrar till utbudet av aktiviteter för barn, personer med funktionsnedsättning och äldre.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan ger deras barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud.	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En modell för att följa upp kultur- och aktivitetsutbudet inom nämndens öppna verksamheter riktade till unga, personer med funktionsvariationer och äldre tas fram.	2020-01-01	2020-12-31
Fritidsverksamheterna och fritidsgårdarna arrangerar idrotts- och motionsmöjligheter för barn, ungdom och personer med funktionsnedsättning.	2020-01-01	2020-12-31
Förskolornas kulturombud erbjuds kompetensutbildning inom området barns konstnärliga skapande med stöd av digitala medel.	2020-01-01	2020-12-31
Se över möjligheten till ökad samlokalisering mellan nämndens fritidsverksamheters lokaler och andra interna eller externa verksamheter och eller föreningar i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera lokalförsköningen och stärka mötesplatserna.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.2 Östermalms parker och grönområden möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Parker och grönområden utvecklas enligt Östermalms parkplan för att utgöra mångfunktionella ytor och erbjuda ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar.
- Fortsätta satsningen på utomhusaktiviteter och möjligheter till spontanidrott.
- Stärka samarbetet med idrottsförvaltningen och fastighetskontoret för att invånarnas behov av idrotts- och fritidsaktiviteter ska tillgodoses.

Förväntat resultat

Andelen invånare som upplever att det finns goda möjligheter till aktiviteter, spontanidrott och rekreation i Östermalms parker och grönområden ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel invånare i stadsdelen som är nöjda med möjligheterna att spontanidrotta (motionera/idrotta utan ledare/tränare)	85 %		År
Andel invånare i stadsdelsområdet som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och grönområden	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Invigning av Dianaparken i Hjorthagen.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för miljömässigt hållbara verksamheter samt parker och grönområden som genom en rik biologisk mångfald bidrar till en ökad resiliens i en stad med ett klimat i förändring. Nämnden ansöker även om klimatinvesteringsmedel för att finansiera insatser inom energieffektivisering, minskad klimatpåverkan och ökad motståndskraft.

Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

Ett av målen i stadens förslag till Miljöprogram 2020-2023 är som tidigare nämnts En fossilfri organisation 2030. Målet omfattar två etappmål för programperioden. Dels minskade klimatutsläpp, dels effektiv energianvändning.

Inom staden pågår arbete med miljö- och klimatkrav i kategoriupphandlingar. Inköp av livsmedel och måltider är särskilt viktiga i sammanhanget. Samtliga verksamheter som köper in livsmedel och måltider ska förhålla sig till stadens Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Detta bland annat genom att ta miljö- och klimathänsyn vid inköp av livsmedel samt välja en större andel ekologiska, vegetariska och klimatsmarta livsmedel. Vid intern representation, catering eller konferens väljs vegetarisk och ekologisk mat som huvudalternativ för deltagarna.

Förslaget till Miljöprogram innehåller även målet Ett resurssmart Stockholm, som omfattar etappmål om minskad resursanvändning och klokare konsumtion samt ökad recirkulation av materiella resurser inom staden. Ambitionen är att återbruket inom stadens verksamheter ska mångdubblas och att såväl dricksvattenförbrukningen som matsvinnet ska minska. Nämndens verksamheter ska använda stadens interna återbrukscentrum, Stocket, som ett förstahandsalternativ i samband med inköp av möbler och inventarier. Nämnden eftersträvar att använda produkter av rena och återanvändbara material med en så lång livslängd som möjligt. Nämnden arbetar med att minska uppkomst av avfall, bland annat genom minskad användning av engångsartiklar och genom ökad återanvändning, återvinning samt utsortering av matavfall. Nämnden arbetar även vidare med att en större andel avfall ska hanteras korrekt, enligt Stockholm vatten och avfalls avfallstrappa. Under året fortsätter arbetet med att minska användningen av plastprodukter så långt som möjligt i nämndens verksamheter.

Nämnden fortsätter arbetet för Ett giftfritt Stockholm. Nämndens verksamheter har god kontroll på vilka kemikalier och kemiska produkter som används och har slutat använda de mest skadliga ämnena för människa och miljö, enligt Chemsofts kriterier. Utifrån stadens övergripande mål om Ett giftfritt Stockholm har förskolan ett viktigt uppdrag i att minska barns exponering för skadliga kemikalier. Förskolan ska erbjuda barnen kemikaliesmarta pedagogiska miljöer och material. Medarbetarna får kunskap om kemikaliesmarta förhållningssätt och rutiner. Nya inköp i verksamheterna görs utifrån ett kemikaliesmart perspektiv och enligt försiktighetsprincipen. Förvaltningens miljösamordnare håller ihop arbetet med att uppfylla nämndens mål om miljömässigt hållbara verksamheter genom att vägleda och stötta i miljö- och hållbarhetsarbetet.

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Nämndmålet möter två av målen i förslaget till Miljöprogram 2020-2023. Dels Ett klimatanpassat Stockholm, som handlar om stärkt förmåga att hantera effekter av skyfall och stärkt förmåga att hantera effekter av värmebölja, dels Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem. Nämnden tillämpar strategier för dagvattenhantering och utreder möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten i varje parkupprustningsprojekt. Mångfunktionella ytor som bidrar till att stärka urbana ekosystemtjänster och en attraktiv stadsmiljö eftersträvas. En skyfallskartering för att identifiera särskilt översvämningskänsliga områden pågår i staden under ledning av miljöförvaltningen. Under året ska Humlegårdens förmåga att hålla vatten stärkas i syfte att minska översvämningsrisken vid kraftiga regn i området runt Birger Jarlsgatan.

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som staden och människan är beroende av såsom rening av luft och vatten, bullerdämpning, matproduktion, möjlighet till rekreation med mera. Nämnden arbetar för att upprätthålla funktioner och samband för biologisk mångfald. Stadens gamla ekar har stor betydelse för den biologiska mångfalden och för att ge dessa träd bättre livsförutsättningar kommer annan växtlighet som är i direkt anslutning till ekarna att tas bort. Nämnden verkar även aktivt för en hållbar stad i Norra Djurgårdsstaden där de ekologiska sambanden är starka.

Nämnden genomför förstärkningsåtgärder och verkar för ekologisk kompensation och aktiv naturvårdsskötsel. På några platser kommer gräset att tillåtas växa upp under parkernas träd för att skapa nya livsmiljöer och på andra platser omvandlas gräsytor till blomstrande ängsytor. Under året kommer en ny informationsskylt om Nationalstadsparken att sättas upp

vid entrén till Gärdets sportfält i samarbete med länsstyrelsen.

Förvaltningen fortsätter att ställa höga miljökrav på material och kemikalier i Östermalms parker. Successivt byts gammalt material ut som inte uppfyller stadens miljökrav. Förvaltningen samverkar med miljöförvaltningen kring miljömässigt och ekonomiskt hållbara material. Tillsammans med trafikkontoret och Stockholm vatten och avfall arbetar förvaltningen för en förbättrad skräphantering. Samarbetet syftar till att den offentliga miljön ska upplevas som ren och snygg oavsett förvaltningsgränser.

Fokusområden 2020

Fortsatt satsning på klimatsmart mat

Förskolornas kökspersonal samarbetar kring god, hälsosam och klimatsmart mat. Frågor att gemensamt arbeta vidare med under året är att öka kunskapen om livsmedel och varor som gynnar biologisk mångfald, att konsumera livsmedel som ger upphov till låga koldioxidutsläpp, som är närodlade och valda efter säsong, gynnar naturbete och/eller är miljömärkta.

Matavfall

Arbetet med att minska matsvinn fortsätter liksom arbetet för att det matavfall som ändå uppstår ska hanteras korrekt. Utifrån genomförda kartläggningar med platsbesök drivs införandet av matavfallsinsamling för fler verksamheter i samverkan med fastighetsägarna, entreprenören Urbaser samt Stockholm vatten och avfall.

Fortsatt arbete med energieffektivisering, minskad klimatpåverkan och ökad motståndskraft.

Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för att fortsätta prioritera en effektivisering av energianvändningen genom driftoptimering och energieffektiv belysning, LED, samt att inventera och byta ut vitvaror mot mer energieffektiva alternativ.

Nämnden ansöker även om klimatinvesteringsmedel för att genomföra klimatanpassningsåtgärder i Humlegården och för att omvandla gräsyta till ängsyta på några platser.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggsvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	70 %	70 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	55 %	55 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,9	1,9 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter	2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,53 GWh	1945 GWh	År
 Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	30 st	5 000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldre- och barnnämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Miljösamordnaren sprider goda exempel, erbjuder utbildning och nätverk för verksamheternas miljöombud.
- Erbjuder erfarenhetsutbyte och utbildning till förskolornas köksnätverk.
- Genomföra åtgärder enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.
- Använda kemikaliehanteringssystemet, Chemsoft, för att säkerställa att skadliga kemikalier inte används inom nämndens verksamheter.
- Anpassa arbetssätt, förändra beteenden och genomföra energibesparingsåtgärder.
- Förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall.
- Kartlägga och identifiera verksamheter som ännu inte har matavfallshantering och skapa kontakt mellan dessa verksamheter och Stockholm vatten och avfall AB.
- Minimera användningen av plast och engångsartiklar.
- Vara drivande för gröna hyresavtal och att etablera samverkan med stadsinterna fastighetsägare kring stadens uppdrag om energieffektivisering, matavfall och avfall.

Förväntat resultat

Lägre energianvändning. Minskad användning av engångsartiklar och plast. Minskad uppkomst av avfall. Det avfall som ändå uppstår hanteras på rätt sätt. Andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög. Användning och exponering av skadliga kemikalier minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Köpt energi per kvadratmeter lokalyta (kWh/kvm)	53,7		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta fram vägledning till att förebygga avfall inom nämndens verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31
Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls fortsätta arbetet att byta ut energislukande belysning till LED.	2020-01-01	2020-12-31
Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls fortsätta arbetet med att byta ut uttjanta vitvaror mot energieffektiva alternativ.	2020-01-01	2020-12-31
Utifrån genomförda matavfallsinventeringar verka för att fler verksamheter ska ges möjlighet till matavfallshantering.	2020-01-01	2020-12-31
Utifrån Miljöprogram 2020-2023 och stadens kommande Klimathandlingsplan 2020-2023 formulera en miljö- och klimathandlingsplan för verksamheten, vid sidan av verksamhetsplanen.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Beskrivning

Nämnden arbetar för att uppnå målet genom att:

- Delta i stadens arbete för biologisk mångfald.
- Genomföra vegetationsåtgärder som stärker ekosystemtjänster och biologisk mångfald.
- Sköta strandlinjerna inom Östermalms stadsdelsområde så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.
- Tillämpa strategier för dagvattenhantering.
- Utreda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD, i varje parkupprustningsprojekt.
- Erbjuda brukaravtal för stadsodling.

Förväntat resultat

Parker och grönområden anpassas till nya klimatförutsättningar, förmågan att hantera effekter av värmebölja och effekter av skyfall stärks. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra klimatanpassningsåtgärder i Humlegården, under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls	2020-01-01	2020-12-31
Omvandla gräsyta till ängsyta på några platser inom stadsdelsområdet, i syfte att bidra till biologisk mångfald, under förutsättning att klimatinvesteringar erhålls.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden bidrar till fullmäktiges inriktningsmål genom att arbeta för att ha en budget i balans och god prognossäkerhet. Nämnden arbetar kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. Nämndens verksamheter ska vara effektiva, innovativa och tillvarata digitaliseringens möjligheter. Inom förskolan fortsätter arbetet med att vidareutveckla användandet av skolplattformen för att ta tillvara de möjligheter den medför. Omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorgen fortsätter arbetet med att införa välfärdsteknik. Under 2020 kommer äldreomsorgen även att inleda samarbete med Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsförvaltning och Verklighetslabb Stureby.

Medverkan i det stadsgemensamma projektet Modernisering av sociala system är prioriterat för hela socialtjänsten och äldreomsorgen. För att införandet och den förändring det innebär ska lyckas behöver alla berörda verksamheter vara involverade. Förberedelser och utbildning förväntas ta tid och resurser i anspråk från alla berörda verksamheter redan under 2020. Ytterligare ett fokusområde är arbetet med informationssäkerhet, som under året ska intensifieras inom samtliga verksamheter.

Med utgångspunkt i stadens personalpolicy arbetar nämnden för att vara en attraktiv arbetsgivare som kan behålla, utveckla och attrahera kompetenta medarbetare som vill och kan vara med och utveckla verksamheten för att nå uppsatta mål. Nämnden har utarbetat en långsiktig kompetensförsörjningsplan 2018-2022, som har reviderats inför 2020. Nämnden strävar efter att erbjuda trygga arbetsvillkor, kompetensutveckling och en hälsosam arbetsmiljö fri från diskriminering och kränkande särbehandling. Ledarskapet ska präglas av kommunikation, tillit och mod, för att skapa en kultur där medarbetarnas kompetens och engagemang tas tillvara. Det påbörjade utvecklingsarbetet, som syftar till att ge cheferna goda förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap som visar uppskattning, ger återkoppling och främjar ett gott klimat och ett arbetsplatsnära lärande fortsätter under 2020.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt är det viktigt att samtliga verksamheter bedrivs kostnadseffektivt. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.

Nämndens budget uppgår till 1 521,0 mnkr för kostnader och 49,4 mnkr för intäkter, netto 1 471,6 mnkr, vilket är en ökning av budgetramen i jämförelse med verksamhetsplan 2019 med 3 procent eller 43,3 mnkr. Stadsdelen växer och resursfördelningssystemet tar hänsyn till demografiska och socioekonomiska variabler. Budgetökningen ska bland annat möta att fler barn behöver förskoleplats och att de äldre i befolkningen prognostiseras öka i antal.

Ersättningsnivåerna till utförare av olika insatser har höjts: Förskolepengen med 0,9 procent, för hemtjänstinsatser med 2,5 procent, för vård- och omsorgsboende med 2,7 procent och för servicebostäder/gruppboende med 1,4 procent.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1 Nämnden har en budget i balans

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Genomföra ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå månadsvis.
- Vid befarade underskott vidta åtgärder för en budget i balans.

Förväntat resultat

Budget i balans och god prognossäkerhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att vara en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö samt genom att bedriva effektiva och innovativa verksamheter som tillvaratar digitaliseringens möjligheter. Ledarskapet ska präglas av kommunikation, tillit och mod, för att skapa en kultur som gynnar verksamhetsutveckling och innovationsförmåga och en hållbar arbetsmiljö där medarbetarnas kompetens och engagemang tas tillvara.

Attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö

Nämnden strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö och kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Detta ska uppnås genom ett systematiskt arbete med att förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Under året fortsätter arbetet med utgångspunkt i handlingsplanerna för att förbättra arbetssituationen för biståndshandläggare, socialsekreterare, förskollärare och barnskötare. Heltid är fortsatt norm vid nyanställning och arbetet med att erbjuda medarbetare med ofrivillig deltid, heltid fortsätter.

Alla avdelningar ska ha ett dokumenterat systematiskt arbetsmiljöarbete. Genom ökat fokus på systematiken och kunskaper om vad som skapar en god arbetsmiljö ska kvaliteten i det systematiska arbetsmiljöarbetet öka. En god arbetsmiljö är fri från kränkande särbehandling, trakasserier, repressalier och diskriminering, skapar ett långsiktigt hållbart arbetsliv för medarbetare och främjar trivsel, engagemang och delaktighet. Enhetsspecifika handlingsplaner med fokus på förbättringar i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön ska upprättas och följas upp under året i syfte att arbeta proaktivt och främja en fortsatt låg sjukfrånvaro och en sund personalrörlighet.

Alla medarbetare ska ha kunskap om hur man rapporterar, förebygger och hanterar hot och våld i verksamheten. En översyn av övergripande rutiner och satsningar på att öka kunskapen ska säkerställa att medarbetare som blir utsatta för hot och våld har ett långsiktigt stöd. En förutsättning för ett framgångsrikt systematiskt arbetsmiljöarbete är att kontinuerligt undersöka och åtgärda identifierade risker i den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön samt för diskriminering. Förutsägbarhet och trygghet i arbetsmiljön skapas även när det finns kända rutiner för hur riskfyllda situationer som kan uppstå på arbetsplatsen ska hanteras samt undvikas.

Under 2020 planeras en generell satsning på friskvård. Dels genom att friskvårdsbidraget utökas, dels genom att roller och uppdrag för verksamheternas hälsocoacher tydliggörs samtidigt som de erbjuds kompetensutveckling. Den tidigare möjligheten att ta ut friskvårdstimme en gång i veckan, under förutsättning att arbetet så tillät, utgår då det visat sig att stora personalgrupper inte kunnat nyttja denna förmån. Satsningen på att erbjuda influensavaccination till samtliga medarbetare fortsätter även 2020.

Ledarskap och medarbetarskap

Chefer och medarbetare ansvarar tillsammans för ett tillåtande och främjande arbetsklimat. I en snabbt föränderlig omvärld ställs höga krav på chefer och medarbetares förmåga att leda

och hantera utmanande situationer. Modiga chefer som kommunicerar tydligt och skapar förutsättningar för delaktighet kommer att vara avgörande för verksamheternas måluppfyllelse. Rätt kompetens för rätt funktion bidrar till att skapa en effektiv organisation som möter medborgarnas behov. Löneprocessen ska vara sammanhållen och lönekriterierna kända för medarbetarna på arbetsplatsen.

Medarbetarenkäten för 2019 visar att ledarskapsindexet minskade med tre indexpunkter från 78 till 75 jämfört med föregående år, och ligger strax under genomsnittet i staden. Det påbörjade utvecklingsarbetet, som syftar till att ge cheferna goda förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap kommer att fortsätta under 2020.

Ökad samverkan mellan HR-funktionerna i innerstadsdelarna möjliggör ett effektivare arbete där förvaltningarna dels kan utbyta erfarenheter och kunskap, dels erbjuda ett bättre stöd till chefer genom exempelvis gemensamma chefsutbildningar.

Jämställdhet

Vid senaste mätningen av jämställdhetsindex, som är ett delindex i index Bra arbetsgivare, var antalet anställda 1210. Av dessa var 14 procent män. Resultatet visade att en högre andel kvinnor än män var heltidsanställda. Kvinnorna har högre långtidssjukfrånvaro än männen. Förvaltningen har fler kvinnor på chefspositioner. Män i ledande positioner återfinns i dagsläget enbart på avdelningsnivå. En utmaning i jämställdhetsarbetet är att det är få jämställda yrkesgrupper. Förvaltningen rekryterar nya medarbetare baserat på kompetens vilket minskar risken av diskriminering. Kvinnor och män som arbetar i nämndens verksamheter ska ha lika goda utvecklingsmöjligheter och erbjudas kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov. Som ett led i förvaltningens jämställdhetsarbete fortsätter arbetet med en effektiv organisation där antalet medarbetare per chef ses över för att möjliggöra ett närvarande ledarskap.

Effektiva och innovativa verksamheter som tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Nämnden ska arbeta kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. Konsulttjänster ska användas restriktivt. Socialtjänsten arbetar för att minska antalet inhyrda konsulter, bland annat genom att vid behov samarbeta med Förstärkningsteamet som organiseras av socialnämnden.

Stadsdelsnämndsområdets höga hyresnivåer kommer fortsatt att innebära en utmaning. Nämnden arbetar för att ha en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning och för att frigöra lokaler för annan användning, annan förhyrning eller avveckling. Nämndens verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna och area- och energieffektiva lokaler med hög grad av flexibilitet. I januari sker inflytt till nyrenoverade förvaltningslokalerna i Garnisonen.

Nämnden fortsätter arbetet med att upphandlingar och inköp ska främja valfrihet, kostnadseffektivitet, miljö, klimat och social hållbarhet, i enlighet med stadens program för upphandling och inköp. Under 2020 fortsätter nämndens deltagande i det stadsgemensamma projektet VINST där nämnden ska verka för att införandet av projektet med kategoristyrning, gemensamma arbetssätt, processer och systemstöd får effekt i den egna organisationen. Nämnden bidrar med kontaktpersoner i centrala upphandlingar och arbetar för att nämndens egna upphandlingar används som ett medel för att kvalitetsutveckla verksamheterna och driva utvecklingen i ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Nämnden kommer under

året att prioritera att det finns tillräcklig kompetens för att kunna kravställa, genomföra och följa upp upphandlingar.

Nämnden fortsätter under året arbetet med att utveckla verksamheternas innovationsförmåga och arbetar systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på innovativa arbetssätt. Digitala arbetssätt är ett sätt att öka effektiviteten inom verksamheterna och bidrar till att klara kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet. Inom nämndens verksamheter ska, där så är lämpligt, ny och innovativ teknik provas. Digitalisering ses som ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar för brukarna av nämndens verksamheter, för klimat och miljö och inom verksamheterna. Förvaltningen fortsätter under året att delta i stadsövergripande samverkansinitiativ och samarbeten i innovations- och digitaliseringsfrågor.

Fokusområden 2020

Effektiv organisation med ett närvarande ledarskap

Nämnden ser hela tiden över sin organisation för att se till att den är kostnadseffektiv, ändamålsenlig och stödjer kvalitetsutveckling. Arbetet med att förtydliga roller, mandat och befogenheter fortsätter, i syfte att få en organisation som stödjer ett hållbart arbetsliv. Genom ett närvarande ledarskap, som är präglad av tillit, skapas goda förutsättningar för att medarbetarnas kompetens ska tillvaratas i en lärande miljö med öppet klimat. Det ger även en god grund för att de medarbetare som slutar ska vara en god ambassadör och rekommendera förvaltningens verksamheter till andra.

Vid årsskiftet 2019/2020 träder äldreomsorgens nya organisation i kraft. Den innebär att biträdande enhetschefer försvinner, att enhetscheferna får minskade medarbetargrupper och att en ny roll som områdeschef inrättas. Det kommer att finnas en områdeschef för myndighetsutövning och en för hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Även inom förskolan pågår ett arbete med att tydliggöra roller, mandat och befogenheter.

Socialtjänstavdelningen fortsätter med översynen av den egna organisationen och arbetssätt med målsättningen att skapa en effektivare och tydligare organisation.

Socialtjänstavdelningen ska även utveckla ett internt samverkansforum och arbetsprocess för att säkerställa en effektiv handläggning och sammanhållen socialtjänst.

Kompetensförsörjning

Ett långsiktigt arbete med att säkra förvaltningens kompetensförsörjning pågår. Samtliga enheter arbetar för att behålla och utveckla redan anställda medarbetare och attrahera och rekrytera morgondagens medarbetare med kompetens för både dagens och framtida utmaningar.

Samarbetet med högskolor och universitet i regionen är av stor vikt. Studenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning inom förvaltningen är viktiga ambassadörer och en rekryteringsbas. I förvaltningen finns två VFU-samordnare, en för förskoleverksamheten och en för socialtjänst och äldreomsorg. Östermalm kommer under 2020 att vara en av tre pilotstadsdelar för att tillsammans med Stockholms universitet erbjuda socionomstudenter praktik redan tidigt i utbildningen. Verksamheterna kommer också att genomföra ett internt arbete för att hitta samarbetsformer och samordningsvinster mellan de olika enheterna i egen regi.

Modernisering av sociala system

Projekt Modernisering av sociala system syftar till att fram moderna arbetssätt och nya digitala stöd för de som arbetar inom socialtjänst, överförmyndarverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård. Dagens sociala system ska bytas ut och de nya digitala stöden ska vara anpassade till stadens olika verksamheter och möjliggöra en kontinuerlig utveckling. Projektet har i uppdrag att utveckla gemensamma processer och arbetssätt, verksamhetsregler samt begrepps- och rollbeskrivningar. Tillsammans med berörda verksamheter kommer projektet att utforska om några av de arbetsmoment som görs idag bör och kan göras på ett annat sätt i framtiden. Projektet tar sig också an individens resa för att skapa en djupare förståelse för invånarnas behov i mötet med staden.

Projektet startade våren 2017 och aktuell planering sträcker sig till 2021. Det är viktigt att poängtera att de digitala stöd som införs med start 2020 är en första version. När införandet av de nya digitala stöden genomförts följer ett viktigt arbete med ständiga förbättringar av både arbetssätt och digitala stöd. Medverkan i detta projekt är prioriterat för hela socialtjänsten och äldreomsorgen. För att införandet och den förändring det innebär ska lyckas behöver alla berörda verksamheter vara involverade. Chefer och medarbetare behöver vara delaktiga, känna ett ägandeskap och förstå sin del av helheten. Förvaltningen räknar med att förberedelser och utbildning kommer att ta tid och resurser i anspråk från alla berörda verksamheter redan under 2020.

Digitalisering, innovation och välfärdsteknik

Socialtjänsten ska se över arbetssätt och tekniska lösningar för att effektivisera handläggning, minska antalet uteblivna besök och för att kunna påminna brukare om möten.

Försörjningsstödsenheten ska undersöka vilka system och/eller servicetjänster som skulle öka tillgängligheten för medborgare och samtidigt frigöra resurser.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning och äldre arbetar för att införa välfärdsteknik för att öka tryggheten och delaktigheten för den enskilde samt för aktivering och samvaro. Förvaltningen kommer att delta i stadsövergripande arbete med att införa så kallade smarta lås och natttillsyn med kamera i hemtjänsten. Hemtjänsten ska även, i samverkan med äldreförvaltningen, införa möjligheten till digitala inköp av mat för hemtjänstkunder. Staden har även upphandlat ett schema- och bemanningssystem som kommer att underlätta arbetet för en effektiv planering.

Under 2020 kommer äldreomsorgen att inleda samarbete med Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsförvaltning och Verklighetslabb Stureby. Verklighetslabbet finansieras av Stockholms stad och Vinnova och är en så kallad testbädd där forskare, innovatörer, äldre, anhöriga, studenter och personal testar och validerar produkter, arbetssätt och tjänster som kan bidra till att utveckla framtidens äldreomsorg.

Informationssäkerhet

Nämnden ansvarar för att information som hanteras inom den egna verksamheten skyddas och hanteras på ett säkert sätt. Under året kommer arbetet med informationssäkerhet att intensifieras, dels genom att klassning av informationstillgångar påbörjas, dels genom sammanställning och förankring av rutiner inom förvaltningen. Det sistnämnda inkluderar rutiner och information i enlighet med lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (2018:1174) som bygger på NIS-direktivet. Hantering av personuppgifter

regleras i GDPR och brottsdatalagen. Brottsdatalagen är en lag som gäller när socialtjänsten hanterar personuppgifter för att verkställa straffrättsliga påföljder som beslutats av domstol. Under året ska databrottslagen (2018:1177) implementeras i berörda verksamheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	82	År
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	4 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	90 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	90 %	90%	År
 Andel upphandlingar där marknadssdialog har genomförts	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	84	84	År
 Sjukfrånvaro	6,7 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,6 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31
 SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.1 Nämnden är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Fortsätta utveckla arbetet utifrån handlingsplanerna för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare respektive förskollärare och barnskötare.
- Samtliga enheter/arbetsplatser arbetar med handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningen.
- Samtliga enheter årligen reviderar sina kompetensförsörjningsplaner.
- Öka chefernas kompetens gällande organisatorisk och social arbetsmiljö och aktiva åtgärder.
- Samtliga enheter kontinuerligt undersöker risker i arbetet och upprättar en handlingsplan för

- organisatorisk-, social- och fysisk arbetsmiljö samt diskriminering.
- Erbjudna alla nya chefer och skyddsombud utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete.
 - Öka förutsättningarna för mångfald och minska risken för diskriminering genom att använda kompetensbaserad rekrytering.
 - Erbjudna chefer utbildning i kompetensbaserad rekrytering.
 - Varje chef, tillsammans med medarbetarna, omsätter vad lönekriterierna innebär på respektive arbetsplats.
 - Göra en översyn av övergripande rutiner gällande hot och våld.
 - Erbjudna medarbetare med ofrivillig deltid, heltid.
 - Löpande göra uppföljning och analys av utvecklingen av sjukfrånvaron.
 - Rikta insatser till enheter som har hög sjukfrånvaro och/eller personalomsättning.

Förväntat resultat

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ökar. Medarbetarna känner delaktighet och engagemang, vilket visar sig i att aktivt medskapande index ökar. Cheferna har goda förutsättningar att genomföra och vidareutvecklas inom sina uppdrag vilket bidrar till att ledarskapsindex ökar. Förvaltningen arbetar systematiskt med att förebygga diskriminering, kränkande särbehandling, hot och våld. Om någon medarbetare utsatts har åtgärder och ett långsiktigt stöd tillhandahållits. Sjukfrånvaron ligger på en sund nivå.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Ledarskapsindex	78		År
♀ Medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats (procentuellt index)	73		År
♀ Medarbetare som vet var de ska vända sig om de upplever sig utsatta för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. (Procentuellt index)	90		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska revidera sina kompetensförsörjningsplaner i samband med VP-arbetet.	2020-09-30	2020-12-31
Alla enheter ska upprätta en handlingsplan för organisatorisk-, social- och fysisk arbetsmiljö som inkluderar arbete mot kränkande särbehandling.	2020-01-01	2020-12-31
Erbjudna alla nya chefer och skyddsombud utbildning om systematiskt arbetsmiljöarbete	2020-01-01	2020-12-31
Erbjudna förvaltningens chefer utbildning i kompetensbaserad rekrytering.	2020-01-01	2020-12-31
Genom avdelningsspecifika utbildningstillfällen öka chefernas kompetens gällande OSA och aktiva åtgärder.	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra en översyn av övergripande rutiner gällande hot och våld.	2020-01-01	2020-12-31
Identifiera vad som kan anses vara en sund personalomsättning inom de kategorier som representerar bristyrken, under förutsättning att det är möjligt utifrån befintliga verktyg och statistik.	2020-01-01	2020-12-31
Varje enhetschef ska tillsammans med sina medarbetare omsätta vad de förvalningssammansamma lönekriterierna innebär på respektive arbetsplats.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.2 Nämndens verksamheter är effektiva, innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från stadens vision, innovationsstrategi, digitaliseringsprogram samt program för kvalitetsutveckling.
- Arbeta kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten.
- Använda konsulttjänster endast då det är det mest kostnadseffektiva alternativet.
- Med utgångspunkt i stadens fastighets- och lokalpolicy, verka för en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att frigöra lokaler för annan användning, förhyrning eller avveckling.
- Bidra med kompetens i centrala upphandlingar.
- Stärka upphandlingskompetensen genom utbildning av chefer och handläggare.
- Fortsätta delta i det stadsgemensamma projektet VINST.
- Vidareutveckla användandet av skolplattformen inom förskolan.
- Delta i det stadsgemensamma projektet, och starta implementeringen av, Modernisering av sociala system.
- Införa välfärdsteknik inom äldre- och funktionshinderomsorgen.

Förväntat resultat

Förvaltningens chefer är trygga i att göra direktupphandlingar och andelen e-handel är fortsatt hög. Klassningen av informationstillgångar och införandet av moderna system påbörjas. Välfärdsteknik används för aktivering, trygghet och kommunikation.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel elektroniska inköp	78 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i det stadsgemensamma projektet, och starta införandet av, moderna sociala system.	2020-01-01	2020-12-31
Försörjningsstödsenheten undersöker förutsättningar för användandet av teletjänster för ökad tillgänglighet för och service till brukare och klienter.	2020-01-01	2020-12-31
Projekt påbörjas för digitaliserat kvalitetsledningssystem för äldreomsorg och socialtjänst under förutsättning att medel erhålls.	2020-01-01	2020-12-31
Socialtjänstavdelningen undersöker förutsättningar för SMS-påminnelser till brukare med syfte att minska antalet uteblivna besök.	2020-01-01	2020-12-31
Socialtjänstavdelningen utvecklar ett internt samverkansforum och arbetsprocess för säkerställande av effektiv handläggning och sammanhållen socialtjänst.	2020-01-01	2020-12-31
Socialtjänstavdelningens organisation och arbetssätt ses över med målsättningen att skapa en effektivare och tydligare organisation.	2020-01-01	2020-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Budget per verksamhet	VP 2020	VP 2020	VP 2020	tillkommer	2018	2019
	Kostnader	Intäkter	Netto	Omslutningar	bokslut	prognos oktober
Nämnd och förvaltning	52,9	0,0	52,9	0,0	39,8	44,0
Individ och Familjeomsorg	86,6	1,3	85,3	12,2	77,9	82,6
varav: loF barn och ungdom	46,4	0,6	45,8	7,4	39,3	44,7
loF vuxna	16,7	0,7	16,0	-0,5	15,5	14,7
Socialpsykiatri	23,5	0,0	23,5	5,3	23,1	23,4
Stadsmiljö	14,2	0,0	14,2	0,0	17,2	20,0
räntor och avskrivningar	8,3	0,0	8,3	0,0	6,3	7,9
Förskoleverksamhet	320,7	24,5	296,2	0,0	294,0	294,8
Äldreomsorg	814,6	21,3	793,3	60,0	742,1	749,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	178,6	1,0	177,6	6,6	168,8	177,6
Barn, Kultur och Fritid	19,0	0,0	19,0	1,1	16,2	18,4
Arbetsmarknadsåtgärder	4,9	0,6	4,3	2,7	5,7	5,1
Ekonomiskt bistånd	21,2	0,7	20,5	16,4	20,4	21,3
varav handläggning	6,3	0,0	6,3	16,4	7,6	7,1
Summa	1 521,0	49,4	1 471,6	99,0	1 388,4	1 421,5

Nämnd och förvaltningsadministration

Budgeten uppgår till 52,9 mnkr. I nämnd- och förvaltningsadministration ingår kostnader för nämnd, ledning, kansli, ekonomi, HR, kvalitet, IT, kommunikation, säkerhet och miljösamordnare.

Flytt till nya förvaltningslokaler kommer ske under januari 2020. För avslutning av lokalprojektet och för kapitalkostnader på gjorda investeringar i möbler och teknik budgeteras 2,5 mnkr. För 2020 budgeteras för receptionist, värdinna och samordnare för intern service. HR-avdelningen förstärker med en kombinationstjänst, informationssäkerhetssamordnare och HR-koordinator.

Förskoleverksamhet

Budget uppgår till 320,7 mnkr för kostnader och 24,5 mnkr för intäkter, 296,2 mnkr netto. Förskoleverksamheten får en schablon per inskrivet barn. Schablonen har höjts med 0,9 procent och förskolepengen utgör 80 procent av schablonen. Ökningen av budgeten beror på höjd schablonersättning och ökat barnantal. Socioekonomiskt tilläggsbelopp ökar med 2,5 mnkr och är i år 20,4 mnkr.

I verksamhetsplanen har hänsyn tagits till ökade hyreskostnader och start av en ny öppen

förskola. Under 2020 förväntas barnantalet vara cirka 2110 i snitt under året vilket är cirka 60 barn fler än snittet för 2019, och cirka 10 barn fler än barnantalet i mars 2019 som är grund för nämndens budgettram. Slutlig budget kommer att tilldelas nämnden efter avläsningar av faktiskt barnantal per månad.

Den del av schablonen som inte fördelas ut i förskolepeng ska finansiera hyreskostnader, lokalunderhåll, stabskostnader, kostnader för gemensam IT med mera. Hyreskostnaderna för 2020 beräknas till 55 mnkr vilket är högre än 2019. De ökade hyreskostnaderna beror dels på nya hyresobjekt, dels på omförhandlingar av hyra för befintliga lokaler.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens budget uppgår till 814,6 mnkr för kostnader och 21,3 mnkr för intäkter, netto 793,3 mnkr. I jämförelse med 2019 är detta en nettoökning med 11,2 mnkr. I jämförelse med 2019 har ersättningen till hemtjänstens utförare höjts med 2,5 procent. Ersättningen för biståndsbedömd dagverksamhet har höjts med 2,5 procent.

Ersättningen för vård- och omsorgsboende har räknats upp i enlighet med omsorgsprisindex. För 2020 innebär detta en uppräknning av ersättningsnivåerna med 2,7 procent.

Till utförare i enskild regi är ersättningen ytterligare 2,0 procent för att kompensera för att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har.

Budgeterade volymer

Antal hemtjänststimmar beräknas uppgå till cirka 43 100 per månad varav andel i egen regi 30,3 procent. Utförda nattinsatser uppskattas till 4 850 insatser per månad och antal trygghetslarm till 1450 per månad.

Ersättningsnivåer 2020 till verksamheter i hemtjänsten, kronor per timme		
Insatstyp	Ersättningsbelopp kommunal regi	Ersättningsbelopp enskild regi
Insats i ordinärt boende dag, kväll och helg (07:00-22:00)	443	454
Insats i ordinärt boende natt (22:00-07:00)	223	229
Fast månadsersättning per larmkund i ordinärt boende	169	173

Vård- och omsorgsboende

Ersättningsnivåer 2020 till verksamheter i särskilda boenden för äldre		
Insats	Kommunal regi, kronor per dygn	Enskild regi, kronor per dygn
Somatisk inriktning	1 983	2 066
Demens inriktning	2 107	2 196
Tom plats dag 1 - 7	1 369	1 426

Behovet av platser inom vård- och omsorgsboendena beräknas uppgå till i genomsnitt 600 platser. Ersättningen till utförare av vård- och omsorgsboenden utgår i två nivåer, en för somatisk inriktning och en för demensinriktning.

Dagverksamhet

Dagverksamheten omfattas av valfrihetsmodellen. Den kommunala dagverksamheten i egen regi planerar 26 platser för demensvård och 10 platser för social dagvård. Samtliga av dessa platser är biståndsbedömda.

Bo Bergmans dagverksamhet är en resultatenhet och består av en biståndsbedömd verksamhet med demensdagvård och social dagvård. Därtill finns öppen dagverksamhet med två träfflokaler samt filialer.

Tryggt mottagande i hemmet

Enheten för biståndsbedömning ska arbeta vidare med Tryggt mottagande i hemmet som syftar till att öka tryggheten för äldre samt minska behovet av vård- och omsorgsinsatser. Enheten har anställt fyra undersköterskor för uppgiften.

Individ och familjeomsorg (IoF)

Budget uppgår till 86,6 mnkr för kostnader och 1,3 mnkr för intäkter, netto 85,3 mnkr. Dessa fördelas på 39,8 mnkr för IoF barn och ungdom inklusive ungdomsmottagningen, 16,0 mnkr IoF vuxna, 23,5 mnkr för socialpsykiatri samt 6,0 mnkr för flyktingmottagande.

Utöver insatser riktade till stadsdelens invånare handlägger Östermalms stadsdelsnämnd familjevårdsärenden åt Norrmalms stadsdelsnämnd och insatsen personligt ombud riktad mot Kungsholmens, Norrmalms och Södermalms brukare. Därutöver ansvarar Östermalm för ungdomsmottagning som vänder sin verksamhet till ungdomar från Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen. Dessa insatser samfinansieras av berörda förvaltningar.

Nämnden samfinansierar även handläggning av vårdinsatser för ensamkommande ungdomar anvisade till Östermalm som bedrivs av enheten för ensamkommande ungdomar på Kungsholmens stadsdelsnämnd. Därutöver budgeteras för egen handläggning av ekonomiskt bistånd för vissa kategorier ungdomar (ensamkommande, gymnasieungdomar med flera) samt kostnader för samhällsvägledning för nyanlända som bedrivs av Norrmalms stadsdelsförvaltning. Kostnaden för all handläggning är budgeterad till 5,5 mnkr, intäkter i form av statsbidrag (så kallade generalschabloner) och försäljning av verksamheten till Norrmalm och Kungsholmen beräknas till 3,5 mnkr. Vårdinsatser för ensamkommande ungdomar finansieras av statsbidrag. Antal ensamkommande ungdomar har minskat och enheten kommer att omstruktureras. För 2019 prognostiseras underskott för enheten varför 4 mnkr budgeteras för omstruktureringskostnader samt eventuella kostnader som kan uppstå i samband med uppstart av genomgångsboendet i Hjorthagen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 178,6 mnkr för kostnader och 1 mnkr för intäkter, netto 177,6 mnkr. Budgeten har beräknats efter prestationsmätningen hösten 2019 och kommer justeras efter två avläsningstillfällen under året. Större delen av budgeten består av prestationsrelaterad del som finansieras av schabloner per beslutad omsorgsnivå för varje brukare med insatser inom LSS boende, daglig verksamhet, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Därtill kommer fast anslag som ligger oförändrat under året och avser resterande insatser enligt socialtjänstlagen.

Den totala ökningen av budgetramen om 7,0 mnkr gäller främst den prestationsrelaterade delen och beror på ett ökat antal brukare med LSS-beslut (från 244 per augusti 2018 till 256

per augusti 2019) samt schablonökning för samtliga LSS-prestationer med 1,4 procent. Det fasta anslaget har ökat med 2,1 mnkr.

Inom verksamhetsområdet finns en utförardel som består av tre LSS gruppbostäder och två LSS servicebostäder. Budgeten är prestationsrelaterad och är avhängig av brukarnas omsorgsnivåer. Totalt budgeteras 30,1 mnkr för de fem boendena.

Barn, kultur och fritid

Budgeten uppgår till 19,0 mnkr netto.

För parklekarna, kolloverksamhet och kulturpeng inom förskolan budgeteras sammanlagt 9,5 mnkr. Verksamheterna organiseras inom Förskola och parklek.

Preventionsenheten, organiserad under socialtjänstavdelningen, omfattar fältassistenter, preventionssamordnare, Humlanhuset och alkohol- och tobakstillsyn. Budgeten uppgår till 7,3 mnkr. I budgeten ingår konsumentrådgivning som utförs av Konsumentcentrum hos Råd och Rön.

För kultursekreterare och föreningsstöd, organisatoriskt under kvalitetsavdelningen, budgeteras 2,2 mnkr varav 1,5 mnkr avser föreningsstöd.

Stadsmiljöverksamhet

Nettobudget för parkmiljö uppgår till 14,2 mnkr. För räntor och avskrivningar på gjorda parkinvesteringar budgeteras 8,3 mnkr.

Drift och underhåll omfattar utöver parkskötsel, barmarksrenhållning och vinterväghållning, bland annat blomsterprogram, underhåll av lekplatser, drift- och kontrollprogram för plaskdammar och badplatser, underhåll av parkvägar, bänkar samt parkunderhåll och renoveringar av planteringar och röjningsåtgärder.

Ekonomiskt bistånd

Budgeten för försörjningsstödsenheten uppgår till 21,2 mnkr för kostnader och 0,7 mnkr för intäkter, netto 20,5 mnkr vilket är en minskning om 0,5 mnkr mot 2019. För utbetalt ekonomiskt bistånd budgeteras 14,2 mnkr vilket motsvarar ett uppskattat antal bidragshushåll om 126 med ett genomsnittligt månadsbidrag om 9400 kr.

Budget för handläggning av försörjningsstöd uppgår för Östermalms del till 6,3 mnkr. Östermalms stadsdelsnämnd handlägger även försörjningsstödsärenden för Norrmalm och Kungsholmen och handläggningskostnader samfinansieras av de tre stadsdelar enligt fördelning av antal bidragshushåll.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budget för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 4,9 mnkr för kostnader och 0,6 mnkr för intäkter, netto 4,3 mnkr, en minskning om 0,4 mnkr. Handläggningen av OSA- och visstidsanställningar är gemensam för Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen.

För OSA-anställningar budgeteras 0,9 mnkr netto. Ytterligare 0,6 mnkr budgeteras för visstidsanställningar (Stockholmsjobb). För feriearbetande ungdomar 16-19 år budgeteras 2,0 mnkr vilket motsvarar cirka 130 ungdomsplatser.

Investeringar

Investeringar Stadsmiljö

Stadsdelsnämnden har i budget 2020 tilldelats 12,5 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2020	
Centrala medel		
Balders hage	2,0	Upprustning.
Hjorthagens innergårdar	1,0	Upprustning, första etappen.
Humlegården	1,5	Upprustning av Linnéplanteringen.
Ruddamsparken	1,0	Program inför upprustning.
Nvcklade medel		
Humlegården	2,0	Floras kulle samt allmänna åtgärder
Gustav Adolfs parken	1,0	Upprustning av blomsterplantering.
Tessinparken	0,5	Förnyelse av rosenplanteringar.
Bollplan vid Engelska skolan	0,6	Bollplanen får konstgräs.
Karlavägens mittstråk	1,4	Gräs och grusytor rustas.
Småparker och lek	0,9	Ny klätterställning i lekplatsen Ravinen, Ekhagen med mera.
Friställande av ek i nationalstadsparken samt skyltprogram	0,6	Ytterligare medel söks från Länsstyrelsen.
Totalt	12,5	

Övriga investeringar

För investeringar i maskiner och inventarier är årets budgetram 2,2 mnkr. Under året kommer en ny parklek och öppen förskola att starta. I december en ny förskola. Under året planeras också för underhållsåtgärder och takliftrar inom äldreomsorgen. Nämnden ansöker om 8 mnkr för maskiner och inventarier i samband med flytt till nytt förvaltningskontor. Se nedan under budgetjusteringar.

Resultatenheter

Resultatenheter under 2020 är följande:

- Centrala Östermalms förskolor
- Engelbrekt-/Gärdets förskolor
- Hedvig Eleonora förskolor
- Norra Djurgårdsstadens förskolor
- Dagverksamheterna Östermalm

Resultatenhet Parklek Östermalm kommer att avslutas som egen resultatenhet i samband med verksamhetsberättelse för 2019. Motsvarande parklekar ingår från 2020 i Centrala Östermalms förskolor. Norra Djurgårdsstadens förskolor inrättas som resultatenhet 2020. Förutom Norra Djurgårdsstadens förskolor kommer den parklek som startas i Norra Djurgårdsstaden 2020 ingå i resultatenheten.

Förskolor

Förskoleenheterna får peng utifrån inskrivningen av barn varje månad. Förskolepengen ska täcka kostnader för förskolornas hela verksamhet med undantag för hyreskostnader, viss lokalupprustning och vissa programövergripande kostnader. Av ersättningen för interkommunala barn går 80 procent till respektive resultatenheter. Utöver förskolepeng får förskolorna medel för att genomföra kulturaktiviteter och medel för stödinsatser för barn med särskilda behov. Därutöver kan enheter tilldelas medel, efter beslut av avdelningschef, för merkostnader vid avveckling eller uppstart av förskolor.

Parklekarna Humlegården, Tessinparken och Gustav Adolf har tillhörighet i Centrala Östermalms förskolor. Dessa tre parklekar ska vara öppna sammanlagt 6568 timmar. Den nya parkleken som öppnar vid Jackproppen i Norra Djurgårdsstaden kommer vara öppen i genomsnitt 125 timmar per månad. Verksamheten beräknas öppna i mars 2020 och vara öppen 1125 timmar under året. För Jackproppens öppethållande budgeteras 1 mnkr och för resterande tre parklekar 5,3 mnkr. Budgeten ska täcka kostnader för hela verksamheten utom hyres- och underhållskostnader.

Alder	Förskolepeng	Kulturpeng
1-3 år	126 822	200
4-5 år	106 463	200
Allmän förskola	50 599	

Dagverksamheterna Östermalm

Verksamheten omfattas av demensdagvård och social dagvård, sammanlagt 36 platser. Verksamheten ingår i valfrihetssystemet varför brukarna även kommer från andra stadsdelar. Ersättningen till dagverksamhetens utförare är uppdelad i två delar. Ersättningarna avser att täcka alla kostnader för omsorgsinsatsen samt enhetens egen administration. Kostnader för hyra och resor betalas centralt. Utföraren erhåller ersättning för varje beslutad närvarodag från och med den dag den enskilda planerar att börja på dagverksamheten.

Ersättningsnivåer 2020 till utförare av dagverksamhet för äldre		
Regiform	Demensdagvård kronor per dag	Social dagvård kronor per dag
Kommunal regi	552	505
Enskild regi	566	518

Budgetjusteringar

Nämnden ansöker om budgetjustering om 1,0 mnkr för aktivitetscentra. Aktivitetscenter och seniorträffarna fortsätter att utvecklas och stadsdelen är i behov av att utöka lokalyta för att möta de behov som identifierats för att bryta ofrivillig ensamhet, men också för att utöka verksamhetens innehåll utifrån digitalisering bland annat. För att genomföra detta behöver stadsdelen matcha behov med kompetens som kan arbeta utifrån dessa mål. Nämnden ansöker därför om medel för att utveckla verksamheten vidare: 500 tkr för lokalkostnad och 500 tkr för att finansiera en tjänst.

Nämnden ansöker om budgetjusterande om 1,8 mnkr för tryggt mottagande. Förvaltningen kommer att delta i ett utvecklingsarbete tillsammans med Äldreförvaltningen och Äldrecentrum och ansöker om medel för att fortsätta utveckla tryggt mottagande och anpassa modellen till kraven i den regionala överenskommelsen med Region Stockholm utifrån lagen om samverkan vid utskrivningsklar från slutenvården (LUS).

Nämnden ansöker om budgetjustering för klimatinvesteringar om sammanlagt 5,0 mnkr varav 0,6 mnkr för LED-belysning, 0,5 mnkr för vitvaror, 0,3 mnkr för solcellskomprimerande skräpkorgar, 0,1 mnkr anläggning av ängsyta, 0,5 mnkr för trädplantering samt 3,0 mnkr för klimatanpassningsåtgärder i Humlegården.

Nämnden ansöker om budgetjustering för trygghetsinvesteringar om sammanlagt 0,5 mnkr varav 0,2 mnkr för livräddningsstationer samt 0,3 mnkr för trygghetsfrämjande insatser i Ekshagen, Hjorthagsparken samt Kaknäs.

Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringar i möbler, teknik och inventarier för nya förvaltningskontoret om 8,0 mnkr. Genomförandeärende har behandlats i kommunstyrelsens ekonomiutskott i mars 2019. Investeringarkostnaderna för maskiner och inventarier beräknades då till 9,7 mnkr men beräknas nu bli något lägre. Inflytt till nya förvaltningskontoret sker i januari.

Omslutningsförändringar

För ökade kostnader och intäkter begär nämnden omslutningsförändring om totalt 90 mnkr. Omslutningsförändringarna avser huvudsakligen intäkter och kostnader avseende hyresintäkter och köp av platser inom vård- och omsorgsboenden, försäljning av tjänster till andra nämnder såsom handläggning för försörjningsstöd, offentligt skyddat arbete och intäkter från Migrationsverket.

Medel för lokaländamål

För förskolor kompenseras nämnden med 80 procent av den del av hyreskostnaden som ligger i intervallet 1700-2500 kronor per kvadratmeter och med 40 procent utöver 2500 kronor per kvadratmeter. Förvaltningen beräknar denna justering till cirka 7,8 mnkr och kompensation sker efter tertialrapport 2.

En ny parklek/öppen förskola, Jackproppen, kommer att öppna i februari.

Förskolan Anna i Norra Djurgårdsstaden beräknas starta december 2020.

Ny hemtjänstlokal söks för att möta ändrad organisation inom hemtjänsten.

I januari kommer flytt ske till nya förvaltningslokaler i Garnisonen.

Under året är elva förskolelokaler aktuella för omförhandling.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

År 2015 antog FN:s generalförsamling Agenda 2030 med 17 globala mål som spänner över flera samhällsutmaningar. Fram till år 2030 har världens länder förbundit sig att tillsammans genomföra en samhällsförändring som leder till att uppnå de globala målen om en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Målen är odelbara och hänger ihop på så vis att framgång inom ett målområde leder till framgång inom ett annat.

Såväl staden som stadsdelsnämnden arbetar redan med hållbarhet i alla de tre dimensionerna som de globala målen sätter upp. Det är därför inte aktuellt att bygga upp en särskild organisation kring Agenda 2030, utan arbetet integreras i befintliga strukturer och processer. För att förankra arbetet i staden har målansvariga nämnder och bolag pekats ut.

Kommunstyrelsen ansvarar för de mål som kräver en mer stadsövergripande process, medan varje ansvarig nämnd har valt ut tjänstepersoner som ska driva arbete och samarbeten med respektive mål. Nedan redovisas målen och ansvariga nämnder.

1. Ingen fattigdom (arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden)
2. Ingen hunger (utbildningsnämnden och äldrenämnden)
3. God hälsa och välbefinnande (idrottsnämnden och socialnämnden)
4. God utbildning för alla (arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden)
5. Jämställdhet (kommunstyrelsen)
6. Rent vatten och sanitet för alla (Stockholm Vatten och Avfall)
7. Hållbar energi för alla (kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden)
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden)
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (kommunstyrelsen och trafiknämnden)
10. Minskad ojämlikhet (kommunstyrelsen)
11. Hållbara städer och samhällen (exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden)
12. Hållbar konsumtion och produktion (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
13. Bekämpa klimatförändringarna (kommunstyrelsen)
14. Hav och marina resurser (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
15. Ekosystem och biologisk mångfald (exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden)
16. Fredliga och inkluderande samhällen (kommunstyrelsen)
17. Genomförande och globalt partnerskap (kommunstyrelsen)

Målen i agendan motsvarar till stora delar den kommunala kärnverksamheten. Nedanstående tabell visar vilka Agenda 2030-mål som respektive nämndmål är kopplat till.

Nämndmål	Agenda 2030
1.1.1 På Östermalm är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort	Mål: 1, 2, 4, 5, 10, 16
1.2.1 Östermalms stadsdelsområde är tryggt och säkert	Mål: 5, 16
1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla	Mål: 5, 16
1.3.1 Varje barn i Östermalms kommunala förskolor utvecklar sina förmågor och sitt kunnande i en god pedagogisk lärmiljö	Mål: 2, 3, 4, 5, 16
1.4.1 Förebyggande arbete och insatser av hög kvalitet ger barn och unga goda uppväxtvillkor	Mål: 3, 5, 16

Nämndmål	Agenda 2030
1.4.2 Vuxna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar	Mål: 3, 5
1.4.3 Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv och deltar på lika villkor i samhället.	Mål: 3, 5, 16
1.4.4 Personer i relationer där våld förekommer får det stöd de behöver	Mål: 3, 5, 16
1.5.1 På Östermalm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	Mål: 2, 3, 5
2.1.1 Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och företagsvänligt	Mål: 9, 11
2.2.1 Stadsdelsnämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen.	Mål: 5, 11
2.3.1 Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara	Mål: 7, 11, 12, 13
2.4.1 På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla	Mål: 3, 5
2.4.2 Östermalms parker och grönområden möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter.	Mål: 3, 5
2.5.1 Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara	Mål: 6, 7, 12, 13
2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster	Mål: 6, 13, 15
3.1.1 Nämnden har en budget i balans	Mål: 8
3.2.1 Nämnden är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö	Mål: 5, 8
3.2.2 Nämndens verksamheter är effektiva, innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter	Mål: 9, 12, 13

Tanken med att synliggöra detta är att målarbetet ska handla om det egna hållbarhetsarbetet, men också ta vara på de synergier och hävstångseffekter som samarbetet med andra förvaltningar, bolag och externa aktörer, såsom näringsliv och civilsamhälle, ger.

Jämställdhet är ett mål som kopplar an till flertalet nämndmål. Nämnden fortsätter även arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i analys, beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten. Särskilt angelägen är frågan när det kommer till social hållbarhet, trygghet och säkerhet. Det är fortfarande så att flickor och kvinnors liv begränsas i större utsträckning än pojkars och mäns, på grund av upplevd otrygghet. (Se analys och beskrivning av hur arbetet ska vidareutvecklas under mål 1.2.)

Behov av samverkan

Nämnden samverkar med civilsamhället och näringslivet såväl gällande social som miljömässig hållbarhet (se analys under mål 2.1). Nämnden ska under kommande år verka för att utöka denna samverkan. Vad gäller arbetet med miljö- och klimatomfattande hållbar utveckling säkerställer nämnden möjligheter till stadsövergripande samverkan genom förvaltningens organisation och delaktighet i en rad olika arbetsgrupper, bland annat kopplat till hållbarhetsarbetet i Norra Djurgårdsstaden samt inom stadsmiljöarbetet. Nämnden har sedan ett par år även en samordnare för förvaltningens klimat- och miljöarbete, som deltar i ett nätverk tillsammans med övriga stadsdelsnämnder som har miljösamordnare. Nämndens förhoppning är att nätverket under kommande år kan utökas och samordnas från centralt håll. Detta för att öka möjligheterna till lärande och erfarenhetsutbyte (se även analys under mål 2.2 och 2.5). Internt avser förvaltningen vidareutveckla samarbetet mellan lokal-, inköps-, upphandlings- och miljöfunktionerna för att på ett bättre sätt kunna ringa in vilka hinder och möjligheter som finns för att ta nämndens miljö- och klimatarbete till nästa nivå.

Ett av målen i Agenda 2030 anger innovation som en nyckel till global, hållbar

samhällsutveckling. Såväl stadens som förvaltningens arbete med att öka innovationsförmågan intensifieras just nu (se analys under mål 3.2). Utvecklingsarbetet sker i samverkan med andra stadsdels- och fackförvaltningar. Stöd och vägledning har, och kommer även fortsättningsvis att, inhämtas från stadsledningskontoret och de processledare för innovationsarbete som finns att tillgå där.

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämndens strategiska arbete med kvalitetsutveckling utgår från stadens program för kvalitetsutveckling och de prioriterade utvecklingsområden som beskrivs där. De senaste åren har förvaltningen försökt vidareutveckla målformuleringarna i samband med verksamhetsplaneringen, för att tydliggöra vilka arbetssätt som ska leda fram till de förväntade resultaten och för att göra de förväntade resultaten uppföljningsbara. Syftet är att skapa tydlighet och förbättra förutsättningarna att följa resultatutvecklingen. Analyser av utfall och prognos i tertiärrapporter och verksamhetsberättelser ska vara väl underbyggda och ge underlag för kontinuerligt förbättringsarbete.

Förvaltningen kommer under året att prioritera arbetet med analyser. Genom att erbjuda chefer och nyckelpersoner analysutbildningen är förhoppningen att förmågan att genomföra analyser på ett systematiskt sätt ska öka. Tanken är att skapa en gemensam grund för att diskutera och utveckla arbetet med analys inom förvaltningen. I förlängningen handlar analysutbildningen om att stärka användbarheten i analyserna, oavsett om syftet är återkoppling till verksamheter som ett direkt underlag för verksamhetsutveckling eller om syftet är att bidra med beslutsunderlag till nivåer högre upp i styrkedjan. Ytterligare ett förvaltningsövergripande utvecklingsarbete som påbörjas under 2020 är att socialtjänst och äldreomsorg tillsammans startar ett projekt för digitalisering av kvalitetsledningssystem enligt SOSFS 2011:9. (se mål 3.2.2)

Nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling för högre kvalitet och ambitionen är att en eller flera enheter ska delta i stadens kvalitetsutmärkelse 2020. I nämndens uppföljningsrapporter lyfts goda exempel från verksamheterna fram. De tar i sin tur del av andras goda exempel på effektiva och innovativa arbetssätt genom att omvärldsbevaka både inom och utanför staden. Nämnden verkar för att främja innovationer, innovativa arbetssätt och samarbete med externa parter. Äldreomsorgen exempelvis, samverkar med och tar del av resultat från Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum, som är stadens FoU-enhet inom äldreområdet. Verksamheten kommer även att ha ett samarbete med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Verklighetslabbet vid Stureby vård- och omsorgsboende. Verklighetslabbet är ett Vinnovafinansierat innovationsprojekt där bland andra KI och KTH deltar. Verklighetslabbet testar och validerar produkter, arbetssätt och tjänster som kan bidra till att utveckla framtidens äldreomsorg.

Brukardialog samt system för hantering av synpunkter och klagomål

Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska bemötas respektfullt och behandlas likvärdigt. Varje enhet ska arbeta aktivt med och hitta former för brukardialog, i syfte att verksamheten och brukarna ska nå en samstämmighet kring innehållet i tjänsterna. I enheternas verksamhetsplaner ska de beskriva hur brukarna görs delaktiga.

Synpunkter och klagomål bidrar till att utveckla verksamheten. Nämnden tar emot synpunkter och klagomål från exempelvis brukare och deras närstående, invånare, föreningar, andra

organisationer och intressenter. Synpunkter kan vara av både positiv och negativ karaktär, medan ett klagomål är ett klart uttryckt missnöje. Nämndens system ska säkerställa att synpunkter och klagomål från brukare omhändertas på ett strukturerat sätt så att de blir en del i det löpande kvalitetsutvecklingsarbetet. Det ska även säkerställa att det finns en process som gör att den som lämnat synpunkter eller klagomål får återkoppling. Synpunkter och klagomål ska i första hand lämnas direkt till personalen i den verksamhet det gäller. Det går också bra att lämna synpunkter och klagomål på följande sätt:

- Via Stockholm stads e-tjänst för synpunkter och klagomål (www.stockholm.se/tycktill)
- Via Äldre direkt
- Skriftligt, via e-post, brev eller klagomålsblankett inlämnad till den aktuella enheten eller förvaltningen
- Muntligt via telefon eller direkt till personalen i verksamheterna

Synpunkter och klagomål ska diarieföras. Inkommer synpunkten/klagomålet muntligt ska den som tar emot informationen dokumentera detta. Synpunkter och klagomål som inkommer till förvaltningen redovisas till nämnden i samband med tertialrapporterna samt i verksamhetsberättelsen. Alla verksamheter ska ha rutiner för att fånga upp och hantera förväntningar, synpunkter, klagomål samt förbättringsförslag. Enheternas rutiner för synpunkts- och klagomålshantering ska beskrivas i respektive enhets verksamhetsplan.

Uppföljning och analys

Äldreomsorg

För att löpande följa upp arbetet med aktiviteter och arbetssätt beskrivna i verksamhetsplan genomför äldreomsorgen under året enhetsvisa resultatdialoger. I resultatdialogerna deltar ledning och olika personalkategorier från enheterna samt avdelningschef och funktioner från avdelningsstödet. Uppföljning av verksamheternas strukturella försättningar, det vill säga följsamhet till lagar, avtal/ uppdragsbeskrivning och kommunfullmäktiges mål görs enligt äldreförvaltningens stadsgemensamma modell och rapporteras till nämnd.

För entreprenader genomförs även en fördjupad avtalsuppföljning. Denna genomförs bland annat genom samverkansmöten, deltagande i olika forum för brukarinflytande, oanmälda besök, uppföljning av hälso- och sjukvården av medicinsk ansvarig sjuksköterska, MAS, och medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR, samt uppföljning på individnivå av biståndshandläggare.

Ej verkställda beslut rapporteras kvartalsvis till IVO, till stadsdelsnämnden samt till äldrenämnden för stadsövergripande sammanställning.

Resultat från olika verksamhetsundersökningar, brukarundersökningar, individuppföljningar, synpunkter och klagomål och avvikelser analyseras löpande under året på olika nivåer i verksamheten och ligger som grund för fortsatt utvecklingsarbete.

Socialtjänst

Socialtjänstavdelningen tar under året fram en avdelningsövergripande kvalitetsplan samt utveckla former för resultatdialoger och erfarenhetsmöten. Planen omfattar avvikelser, egenkontroller, uppföljningar och statistikanalys samt årshjul för aktiviteterna. Interna och externa samverkansöverenskommelser och samverkansavtal ska granskas och vid behov

revideras.

Uppföljning av entreprenader görs årsvis utifrån socialförvaltningens uppföljningsmallar och granskning av social dokumentation. Uppföljningarna rapporteras till nämnd.

Sammanställning av lex Sarah-rapporter, avvikelser, inkomna synpunkter och klagomål samt yttranden till tillsynsmyndigheter hanteras i resultatdialoger samt rapporteras till nämnd och/eller vid tertialrapporter och verksamhetsberättelser.

Resultat från brukardialoger såsom brukarstyrd brukarrevision inom socialpsykiatri, enkätsvar på ungdomsmottagningen eller brukarundersökningar hanteras inom berörda enheter, utifrån verksamhetsutveckling och analys, samt rapporteras årligen till stadsdelsnämnden i verksamhetsberättelsen.

Ej verkställda beslut rapporteras kvartalsvis till IVO, till stadsdelsnämnden samt till socialnämnden för stadsövergripande sammanställning.

Socialstyrelsens uppföljning av verksamheterna genom Öppna jämförelser samt enkät till LSS-boenden rapporteras in årligen och sammanställning och analys görs utifrån socialstyrelsens metodbok för arbete med resultaten från Öppna jämförelser.

Parkmiljö

Förvaltningen fortsätter att utveckla analysen av inkomna synpunkter, idéer och klagomål för att identifiera behov av åtgärder. Detta jämförs även med den egna uppföljningen och kontrollen av parkskötseln för att få en tydligare helhetsbild, som ett komplement till stadens medborgarundersökning.

Förskola

Östermalms kommunala förskolor gör årligen en samlad kvalitetsredovisning av sin utbildningsverksamhet. De bedömningsunderlag som enheterna utgår från är främst uppföljning och utvärdering kopplade till läroplanens målsättningar, stadens kvalitetsindikator för förskolan, de pedagogiska enhetsmålen från verksamhetsplanen, pedagogisk dokumentation samt förskoleundersökningen. Kvalitetsredovisningarna ligger också till grund för den årliga och avdelningsgemensamma kvalitetsdialogen. I dessa dialoger ligger fokus på det innevarande verksamhetsårets utvalda utvecklingsområde. Utredningar om kränkande behandling av barn samt vårdnadshavares synpunkter och klagomål bidrar med viktig information om verksamhetens utförande.

Intern kontroll

Nämndens arbete med intern kontroll utgår ifrån Regler för ekonomisk förvaltning och Tillämpningsanvisningar för nämndernas interna kontroll. En tillräcklig intern kontroll skapar förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv användning av skattemedel samt service med hög kvalitet till invånarna. Den interna kontrollen ska vara utformad för att med rimlig grad av säkerhet uppnå en effektiv och ändamålsenlig verksamhet, att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig och att lagar, förordningar och styrdokument följs.

Nämndens system för intern kontroll samt plan för intern kontroll med väsentlighets- och riskanalys 2020, ligger som bilagor till verksamhetsplanen. Under 2020 ska arbetet med väsentlighets- och riskanalyser utvecklas på enhetsnivå för att uppnå ett mer systematiskt och likvärdigt internt kontrollarbete som omfattar verksamheten på alla nivåer.